

ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ
เด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

นางสาวอุไรรัตน์ นุริตานนท์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

The Needs for a Self-Directed Learning Center on Preschool Children
Development Enhancing Activities of Early Childhood Education
Teachers under Khon Kaen City Municipality, Mueang District,
Khon Kaen Province

Miss Urairat Nuritanan

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ชื่อและนามสกุล	นางสาวอุไรรัตน์ นูริตานนท์
แขนงวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา โตโพธิ์ไทย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผู้ศึกษา นางสาวอุไรรัตน์ นุริตานนท์ **รหัสนักศึกษา** 2552700482 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ครูระดับปฐมวัย ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 153 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้สอนปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า (1) ด้านบริหารควรมีการตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเน้น ปรัชญา คือพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย วิสัยทัศน์ มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยจัดหา คัดเลือก และผลิตสื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และปณิธานเพื่อเสริมสร้างให้ครูปฐมวัยนำสื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และมีโครงสร้างการบริหารของศูนย์คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบริการ (2) ด้านวิชาการควรมีการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัยโดยการศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมสัมมนา (3) ด้านบริการ ควรมีบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่ทุกปีการศึกษา (4) ด้านประเภทสื่อ ควรมี สื่อประสมด้วยชุดการสอนรายบุคคล (5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ควรจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้โดยมีการจัดสวน ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ รอบๆบริเวณ และจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้โดยควรมีห้องน้ำให้เพียงพอ (6) ด้านสถานที่ ควรตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในบริเวณโรงเรียนที่สังกัดเทศบาลและลักษณะพื้นที่ต้องมีบริเวณกว้างขวาง และ (7) ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์ ควรมีห้องเตรียมงานและมีระบบไฟฟ้าที่ดี

คำสำคัญ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ ปฐมวัย

Independent Study title: The Needs for a Self-Directed Learning Center on Preschool Children Development Enhancing Activities of Early Childhood Education Teachers under Khon Kaen City Municipality, Mueang District, Khon Kaen Province

Author: Miss Urairat Nuritanon; **ID:** 2552700482;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Varangkana Topothai, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The purpose of this research was to study the needs for a self-directed learning center on preschool children development enhancing activities of early childhood education teachers under Khon Kaen City Municipality, Mueang district, Khon Kaen province.

The research population comprised 153 early childhood education teachers working in municipal schools under Khon Kaen City Municipality. The employed research instrument was a questionnaire. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings showed that early childhood education teachers under Khon Kaen City Municipality, Muang district, Khon Kaen province had the overall need for a self-directed learning center on preschool children development enhancing activities at the high level. When the needs for specific aspects of the learning center were considered, it was found that (1) for the administration aspect, the self-directed learning center should be established with the philosophy on organizing activities to promote preschool children development enhancing activities; with the vision focusing on early childhood teachers' acquisition, selection, and production of learning media to promote preschool children development enhancing activities; with the resolution of encouraging early childhood education teachers to apply learning media, activities, and up-to-date technology to develop preschool children development enhancing activities; and with the administrative structure composing of the administration section, the academic section, and the service section; (2) for the academic aspect, there should be activities to enhance knowledge development of the teachers by taking them on study tours and allowing them to attend meetings and seminars; (3) for the service aspect, there should be service provision on procurement and production of new learning media every year; (4) for the types of learning media aspect, there should be multi-media and individualized instructional packages; (5) for the organization of environment aspect, the environment surrounding the learning center should be organized to set up gardens with trees and flowering plants around, while the environment within the learning center should facilitate learning with sufficient number of toilet rooms; (6) for the aspect of location and physical setting of the learning center, the learning center should be established within the area of the municipal school with spacious area of its own; and (7) for the aspect of acquired facilities of the learning center, there should be rooms for preparation of learning activities and the center should have a good electricity system.

Keywords: Self-directed learning center, Development enhancing activities, Early childhood education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก
รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ โทโพธิ์ไทย อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้
คำแนะนำ รวมถึงติดตามการทำวิจัยเล่มนี้อย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้
ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ ที่ได้แนะนำเกี่ยวกับ
งานวิจัยค้นคว้าอิสระนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์ไพระพร รัตนเกียรติ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านเนื้อหา อาจารย์ ดร. อุดร อรกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.
พงศ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมิน ที่ให้ความกรุณาตรวจประเมินเครื่องมือ
วิจัย ให้คำชี้แนะ ปรับปรุง แก้ไขจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์ ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ต่างๆ นับแต่เริ่มเข้ารับ
การศึกษาจนทำให้ผู้วิจัยได้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานวิจัยเล่มนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร บุคลากรสำนักการศึกษาสังกัดเทศบาล
นครขอนแก่น และโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยมที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจ
ในการทำงานวิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นพระคุณของบิดา
มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

อุไรรัตน์ นูริตานนท์

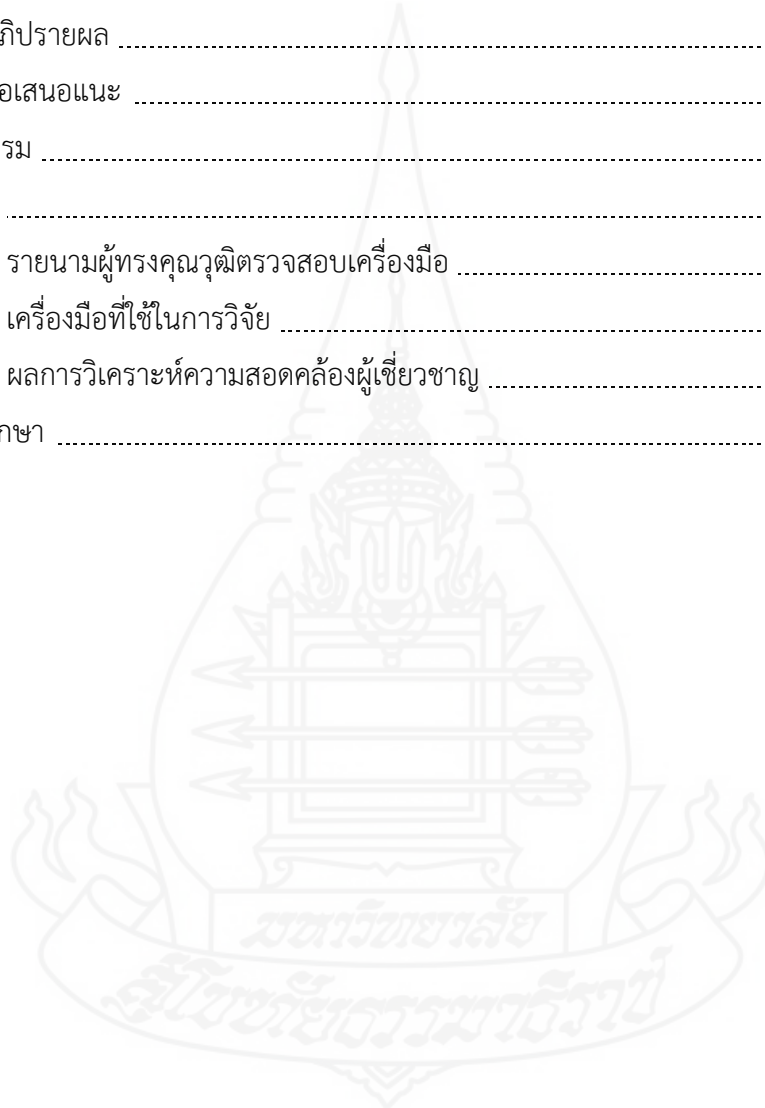
กรกฎาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	9
สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย	25
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	28
แนวคิดเรื่องความต้องการ	29
โรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ครู)	42
ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย	43
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปการวิจัย	70
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	81
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	82
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
ค ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องผู้เชี่ยวชาญ	97
ประวัติผู้ศึกษา	108

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตารางที่ 4.2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	44
ตารางที่ 4.3 ความต้องการด้านบริหารของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	45
ตารางที่ 4.4 ความต้องการด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ และปณิธาน ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	45
ตารางที่ 4.5 ความต้องการด้านโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	47
ตารางที่ 4.6 ความต้องการด้านบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	49
ตารางที่ 4.7 ความต้องการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	51
ตารางที่ 4.8 ความต้องการการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูปฐมวัย.....	51
ตารางที่ 4.9 ความต้องการการวิจัยและการประเมินสื่อทางด้านปฐมวัย	52
ตารางที่ 4.10 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	53
ตารางที่ 4.11 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยรายข้อ	53
ตารางที่ 4.12 ความต้องการด้านประเภทสื่อของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	55
ตารางที่ 4.13 ความต้องการด้านประเภทสื่อของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยรายข้อ	56
ตารางที่ 4.14 ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	64
ตารางที่ 4.15 ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยรายข้อ	64
ตารางที่ 4.16 ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรม เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	66
ตารางที่ 4.17 ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยรายข้อ	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย	68
ตารางที่ 4.19 ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ เด็กปฐมวัยรายข้อ	68

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในทุกด้าน ๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ดังนั้นการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม ให้มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างคนและผู้นำที่มีคุณภาพตลอดจนสามารถสนองต่อความต้องการด้านต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างเหมาะสมในอนาคต ดังนั้นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการก็คือ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบันและอนาคต ซึ่งต้องมีการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการนำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษายังมีภารกิจต้องส่งเสริมและพัฒนาองค์กร และบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อและจัดกระบวนการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาเด็กวัย 3-5 ปีบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ โดยเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดย

อยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมี ความหมายกับตัวเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความ ต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมที่มีความสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียดมีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มี ของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้โอกาสเด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็ก อยู่ รวมทั้งพัฒนาการการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม สภาพแวดล้อมจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่า สำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546: 9)

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จึงมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นหน่วยงานกลางที่ให้บริการการศึกษาโดยมี โครงสร้างของระบบการบริหาร วิชาการ และการบริการเป็นแหล่งรวบรวมสื่อวัสดุ อุปกรณ์และ วิธีการ และสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้งด้าน ปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาได้สมวัย ช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับครูระดับปฐมวัย ให้สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย และตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2548: 231-235) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ว่า จะจัดอยู่ในรูปแบบใดก็มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญ ดังนี้ (1) ด้านบริหารของศูนย์การ เรียนด้วยตนเองต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายและภารกิจต่างๆ ให้ครอบคลุมกับงานที่จัดทำ ดำเนินงาน จัดบุคลากร งบประมาณ การนิเทศ การติดต่อประสานงาน การกำหนดมาตรฐานของ งานเพื่อให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (2) ด้านวิชาการของศูนย์สื่อการศึกษา ต้องมีบทบาท และหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้า พัฒนาและเผยแพร่ผลงาน สร้างนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับการผลิตและ การใช้สื่อ จัดการศึกษา อบรม การเผยแพร่ความรู้ การประเมินคุณภาพสื่อ การประเมินความ ต้องการ การประเมินการบริการ รวมถึงวิจัยและพัฒนาสื่อตามความต้องการ (3) ด้านการบริการของ ศูนย์สื่อเป็นการกำหนดภารกิจที่จะนำโครงการออกสู่กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บริการด้านการจัดสื่อ บริการด้านการบำรุงรักษา ด้านการให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือแก่ครูในด้านต่างๆ เกี่ยวกับ เทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านกิจกรรมอื่น เช่น มีบทบาทหน้าที่ประชาสัมพันธ์สถาบันต่อชุมชน จัด นิทรรศการหรือจัดแสดงความก้าวหน้าต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีกิจกรรมเพื่อให้ ความรู้กับสังคมและจัดแสดงหรือสาธิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้กับผู้สนใจ

1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1.2.1 ด้านการบริหาร ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น แต่สำนักงานคลังเทศบาลนครขอนแก่นมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อ และครุภัณฑ์เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.2.2 ด้านวิชาการ ครูปฐมวัยส่วนมากจบวุฒิมัธยมศึกษาไม่ตรงมีการจัดทีมวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมาให้การฝึกอบรม ด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อและนวัตกรรมใหม่ๆ การวัดผลและประเมินผล มีการจัดทำโครงการศึกษาดูงานโรงเรียนจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ

1.2.3 ด้านการบริการเทศบาลนครขอนแก่น มีการบริการจัดหาสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยให้แก่แต่ละโรงเรียนในสังกัดเขตเทศบาล มีการจัดนิทรรศการแสดงความรู้ ความก้าวหน้า จัดแสดงนวัตกรรมทางด้านปฐมวัยให้กับผู้สนใจ

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลนครขอนแก่นอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีดังนี้

1.3.1 สภาพปัญหาด้านการบริหาร พบว่ายังไม่มีการจัดตั้งศูนย์สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูระดับปฐมวัยโดยเฉพาะ ดังนั้นทำให้การดำเนินงานไม่มีหน่วยงานและบุคลากรมาดำเนินการภายในศูนย์การเรียนด้วยตนเอง การบริหารงานประเภทบุคคล การนิเทศติดตามผล การติดต่อประสานงานและการกำหนดมาตรฐานของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทำให้ครูไม่มีแหล่งเรียนรู้ ขาดทรัพยากรในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จึงทำให้ไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านบริหาร วิชาการ บริการ ประเภทสื่อ การจัดสภาพแวดล้อม สถานที่ตั้งและการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

1.3.2 สภาพปัญหาด้านวิชาการ ไม่มีการกำหนดบทบาทบุคลากรที่จะสนับสนุนให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้าพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ ขาดการเผยแพร่ความรู้ การประเมินคุณภาพสื่อ การประเมินความต้องการ การวิจัยและพัฒนาสื่อตามความต้องการของครูปฐมวัย รวมถึงขาดบริการการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

1.3.3 สภาพปัญหาด้านการบริการกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ภาค
แหล่งให้บริการด้านการจัดหาสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการยืมและคืนสื่อ การบำรุงรักษา รวมถึง
เทคโนโลยีทางการศึกษาที่จะสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่า ครูระดับปฐมวัยในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ประสบปัญหาในการใช้สื่อ
และขาดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะ

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาการใช้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัยของครูระดับปฐมวัย ข้างต้น ทำให้ทราบว่ามีปัญหาหรือประเด็นใดบ้างที่ทางสำนักงาน
เทศบาลนครขอนแก่น ได้ดำเนินการหาแนวทางในการแก้ปัญหาดังนี้

1.4.1 ด้านการบริหาร มีการกำหนดให้โรงเรียนจัดกลุ่มเพื่อให้การสนับสนุนกิจกรรม
เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.4.2 ด้านวิชาการจัดวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ด้านการผลิต การบริการ การ
ใช้ และการติดตามผล ตลอดจนร่วมแก้ไขปัญหากับทางโรงเรียน

1.4.3 ด้านการบริการ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสื่อ รวมถึงกิจกรรม
เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยแก่โรงเรียนในกลุ่ม ประสานงานกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ เพื่อ
ช่วยเหลือ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน

จากข้อค้นพบดังกล่าวพบว่ายังไม่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัย
ได้สำรวจเพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครู
ปฐมวัย ซึ่งมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

ฉวีวรรณ ยิ้มกระโทก (2552) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
ปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา
ความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีต่อกระบวนการจัดประสบการณ์ในการดูแลเด็กที่ส่งเสริมพัฒนาการแต่
ละด้านโดยจำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา พบว่า ระดับวุฒิการศึกษาของผู้ดูแลเด็กมีผลต่อ
กระบวนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กปฐมวัย พบปัญหาคือ ขาดสื่อ
ประเภทเกมการศึกษา ขาดสื่อเสริมการจัดประสบการณ์ ขาดอุปกรณ์การเล่นกลางแจ้ง

กัลยาณีย์ กาศย์เกิด อ่างถึงในรัชณี โพธิ์ทา (2545: 3-6) ได้ทำการวิจัยแบบจำลอง
ศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคใต้ พบว่า ศูนย์
สื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคใต้ เป็นศูนย์กลางในการ
จัดหา ผลิต บริการ วิจัย พัฒนา สื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สถานศึกษาและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องในภาคใต้ เป็นศูนย์กลางในการจัดประชุม อบรมสัมมนาเกี่ยวกับสื่อการศึกษาในเขตภาคใต้

โดยมีโครงสร้างการบริหาร บริหารโดยผู้อำนวยการศูนย์ มีการจัดสายงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายวิชาการและแผนงาน ฝ่ายผลิตและบริการ

สรุปได้ว่า มีศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นศูนย์กลางในการจัดหา ผลิต บริการ วิจัย พัฒนาสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ปัญหา

จากความพยายามในการแก้ปัญหาที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องความต้องการศูนย์การเรียนด้วยตนเองเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านการบริหาร ศูนย์การเรียนด้วยตนเอง ด้านงานวิชาการ ด้านการบริการ ประเภทสื่อสำหรับครูและเด็กปฐมวัย ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อใช้ในการแก้ปัญหการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งผลจากการศึกษาที่ได้นั้นสามารถนำไปพัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยมีรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านการบริหารของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านวิชาการของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.3 เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านบริการของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.4 เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านประเภทสื่อของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.5 เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.6 เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.7 เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ครูระดับปฐมวัย ที่ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนในโรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น สังกัดโรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 153 คน

3.3 ขอบข่ายเนื้อหาสาระของเรื่องที่วิจัย

การศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นในครั้งนี้ ครอบคลุม(1) ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (2) ด้านวิชาการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (3) ด้านบริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (4) ด้านประเภทของสื่อของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (6) ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และ (7) ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3.4 เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของครูด้านความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

3.5 ระยะเวลาในการวิจัย

เดือนตุลาคม 2556 ถึงเดือน มิถุนายน 2557

4. นวัตกรรมเฉพาะ

4.1 ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ศูนย์บริการในการดำเนินงานอุตสาหกรรมวัสดุอุตสาหกรรม เทคโนโลยีนวัตกรรมการศึกษาต่างๆโดยเฉพาะ โดยมีสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ มีการให้บริการสื่อการสอน การจัดเก็บ บำรุง รักษาซ่อมแซมเครื่องมือสื่อการสอน ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการด้านการผลิต จัดหา การบริการวิชาการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการผลิตสื่อการสอน การใช้สื่อสอนประเภทต่างๆ การเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

4.2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูสอนระดับปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ครอบคลุม ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

4.3 ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การจัดการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ครอบคลุม ด้านแนวคิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและด้านบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.4 ด้านงานวิชาการ หมายถึง งานเกี่ยวข้องกับสื่อและการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย ด้านการวิจัยประเมินสื่อทางด้านปฐมวัย

4.5 ด้านการบริการ หมายถึง ภารกิจที่นำไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุม การจัดหาและผลิตสื่อ การให้ยืมสื่อการศึกษา การตอบคำถามและช่วยค้นคว้าและการให้คำแนะนำและปรึกษา

4.6 ประเภทของสื่อของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง สื่อที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมและสื่อที่เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ครอบคลุม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน สื่อประสม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และ สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเกมการศึกษา

4.7 ด้านสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.8 ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับด้านการจัดบริเวณและลักษณะที่ตั้งที่เหมาะสมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

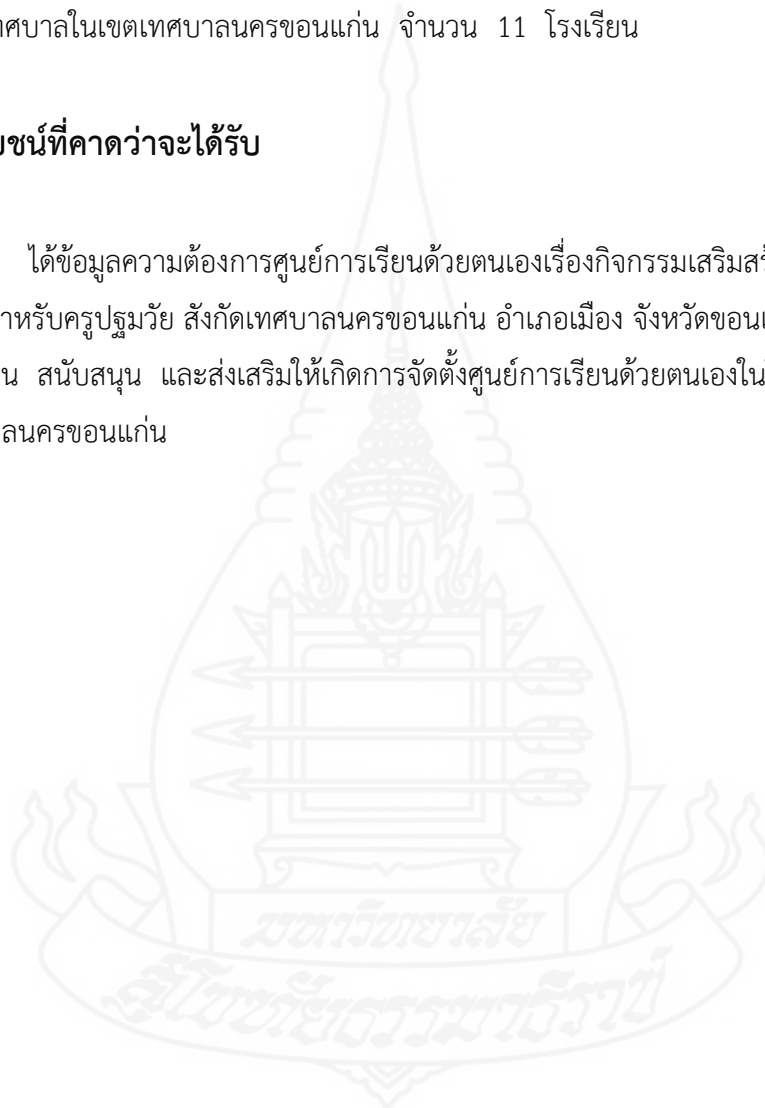
4.9 การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมของห้อง และด้านเครื่องมือ

4.10 ครูปฐมวัย หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

4.11 สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น หมายถึง หน่วยงานที่ดูแล ความรับผิดชอบ โรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 11 โรงเรียน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อมูลความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย สำหรับครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน สนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในโรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการทำวิจัยและผู้ที่ต้องการศึกษาต่อไป ตามลำดับดังนี้ (1) ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย (3) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (4) แนวคิดเรื่องความต้องการ (5) โรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำแนกหัวข้อต่างๆ ดังนี้ (1) ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) ความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (3) แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (4) รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (5) ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (6) บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (7) การบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์และการให้บริการ เช่น

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Educational Media Center)

ศูนย์บริการสื่อ (Instructional Media Center)

ศูนย์วัสดุการศึกษา (Instructional Materials Center)

ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resources Center)

ศูนย์สื่อ (Media Center)

ศูนย์เทคโนโลยีทางการสอน (Instructional Technology Center)

ศูนย์รวมวัสดุการเรียนรู้ (Comprehensive Learning Resources Center)

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (Center for Educational Technology)

ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center)

ฯลฯ

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองการศึกษาเหล่านี้มีหลักการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน คือ การสนับสนุนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จะแตกต่างกันที่รายละเอียดของแต่ละศูนย์การเรียนรู้การศึกษาที่มีวิธีการดำเนินงานเป็นไปตามสภาพความพร้อม สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและเป้าหมายการดำเนินงานเป็นของแต่ละหน่วยงานซึ่งบางศูนย์การเรียนรู้การศึกษาอาจรวมอยู่กับหอสมุดของสถาบันการศึกษาให้บริการทั้งสิ่งพิมพ์และไม่ใช่สิ่งพิมพ์ (โสตทัศนูปกรณ์) แล้วเรียกชื่อส่วนที่รับผิดชอบบริการด้านโสตทัศนูปกรณ์ว่าศูนย์โสตทัศนศึกษา หน่วยโสตทัศนศึกษา ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์หรือเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นก็ได้โดยมีการบริหารจัดการและมีระบบการจัดการในลักษณะที่เป็นหน่วยงานเดียวกันแต่แยกภารกิจ ซึ่งบางศูนย์จะแยกเป็นเอกเทศหมายความว่าแยกหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสิ่งพิมพ์กับหน่วยงานที่บริการทางโสตทัศนูปกรณ์ออกจากกันโดยที่บุคคลและภารกิจก็แยกออกจากกันเป็นเอกเทศ โดยอาจมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่นก็ได้ซึ่งผู้บริหารภายในศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูงของสถานศึกษาหรือขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับรองแล้วแต่กรณี

โดยสรุป คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องมีการใช้แตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการขององค์กรหรือหน่วยงานหรือสถาบันที่จะเลือกใช้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในแต่ละแห่งแต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง”

1.1 ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำว่า “ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง” แม้จะเรียกแตกต่างกันไปจากศัพท์ข้างต้นบ้าง แต่เนื้อหาของความหมายที่แท้จริงจะคล้ายคลึงกัน ซึ่งความหมายของศูนย์สื่อการศึกษาได้มีผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้ให้ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองไว้หลายลักษณะด้วยกัน ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 260) ได้กล่าวไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาว่า “ ศูนย์สื่อการศึกษา” (Educational Media Center) เป็นคำใหม่สำหรับวงการศึกษาดูด้วยแต่เดิมใช้ชื่ออย่างอื่นเป็นศูนย์โสตทัศนศึกษาบ้างหรือศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษบ้าง หมายถึงองค์กรที่มีลักษณะเดียวกัน คือ เป็นหน่วยงานวางแผนผลิต และบริการสื่อการศึกษาใหม่แก่หน่วยงานการศึกษา และบุคลากรในระดับ และระบบการศึกษาต่างๆ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนี้แต่เดิมทำหน้าที่เพียงการให้บริการเท่านั้น อาจมีขนาดเล็กเพียงห้องเก็บอุปกรณ์ไว้ให้ แต่บางสถาบันอาจขยายงานของศูนย์ให้ใหญ่โต มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหา และผลิตสื่อการศึกษา บริการผู้ใช้ก็ได้”

สรวุฑ ศิริสุขประเสริฐ (2531: 10) สรุปความหมายของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองหรือศูนย์โสตทัศนศึกษาว่า เป็นแหล่งกลางที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวม และให้บริการสื่อการสอน ให้ข้อเสนอแนะคำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับสื่อการสอนเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ

โดยสรุป ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ หน่วยงานที่ให้บริการอย่างหนึ่งหรือเป็นแหล่งกลาง เพื่อจัดประสบการณ์การสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกี่ยวกับประเภทของสื่อการสอน การผลิตสื่อการสอน การบริการวิชาการ การให้คำแนะนำและปรึกษา การยืมสื่อการสอน การจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก การเชื่อมโยงเครือข่ายศูนย์สื่อการสอน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้สอนอย่างทันสมัยตามเทคโนโลยีการศึกษา

1.2 ความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

กระบวนการการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียนและการจัดกระบวนการการสอนของครูจะไม่บังเกิดผลถ้าปราศจากแหล่งความรู้ในทางการศึกษา ดังนั้นศูนย์การเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญช่วยให้ครูผู้สอนและผู้เรียนดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาได้มีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่สำคัญมีดังนี้

1. เป็นแหล่งบริการและอำนวยความสะดวกในด้านการผลิตสื่อสำหรับผู้สอนและผู้เรียน
2. ให้คำแนะนำในการใช้อุปกรณ์ประกอบในการเรียนการสอนและการศึกษาด้วยตนเอง
3. เป็นแหล่งค้นคว้าและวิจัยเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ๆ
4. ช่วยเหลือผู้เรียนในการพัฒนาความรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาหลายรูปแบบ
5. ให้ความร่วมและประสานความร่วมมือในการใช้วัสดุอุปกรณ์ภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน
6. ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของบุคคล
7. เป็นแหล่งรวมวัสดุอุปกรณ์ที่กระจัดกระจายในแต่ละหน่วยงานในสถานศึกษา ให้สามารถนำมาใช้ได้เต็มประสิทธิภาพ
8. ใช้เป็นสถานที่เลือกสรรมาตรฐานของสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและผู้สอน
9. เพื่อเป็นสถานที่ประสานประโยชน์ด้านห้องสมุดและโสตทัศนศึกษาเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นแหล่งความรู้อันสมบูรณ์

โดยสรุป ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสำคัญเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งบริการให้คำแนะนำ ค้นคว้าวิจัยและรวบรวมสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ผู้สอนและผู้เรียน

1.3 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวทางการดำเนินงานคือ 1) การจัดหน่วยงานมีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน 2) มีศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกโดยตรง 3) ระบุหน้าที่ของสมาชิก

ชัดเจน 4) ระบบการทำงานเหมาะสมมีเทคนิคควบคุมประสานงานกับหน่วยงานอื่นเป็นอย่างดี 5) มีระบบติดต่อสื่อสารที่ดี

ลีลา สีนานุเคราะห์ (2530: 15-16) ได้กล่าวหลักการจัดหน่วยงานในทำนองเดียวกันไว้ดังนี้

1. การจัดหน่วยงานต้องมีวัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนงานในการดำเนินงานอย่างชัดเจน
2. ต้องมีศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวก ที่มีสมาธิชอบและอำนวยความสะดวกโดยตรง
3. ต้องระบุหน้าที่การงานและความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนให้ชัดเจน
4. ต้องมีระบบการทำงานที่เหมาะสม และต้องมีเทคนิคการควบคุมงานประสานงานกับฝ่ายอื่นภายในหน่วยงานเป็นอย่างดี
5. ต้องจัดให้มีระบบติดต่อสื่อสารที่ดี มีหลักการในการสามารถสนองตอบต่อภาวะการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสม

ฉายศิลป์ เชี่ยวชาญพิพัฒน์ และคณะ (2527: 120-121) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการจัดหน่วยงานไว้ดังนี้

1. หลักสายการบังคับบัญชา หน่วยงานจะบรรลุผลดีที่สุดเมื่อมีการกำหนดและปฏิบัติตามการบังคับบัญชาที่ชัดเจน
2. หลักการมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน บุคคลทุกคนในหน่วยงานและฝ่ายต่างๆที่บุคคลสังกัดอยู่ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
3. หลักการมีอำนาจหน้าที่อย่างพอเพียง ควรจะใช้อำนาจอย่างพอเพียงที่จะปฏิบัติให้บรรลุผลที่ต้องการได้
4. หลักความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น แม้ว่าผู้บังคับบัญชาจะมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บังคับบัญชาก็ต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นด้วย
5. หลักการแบ่งงานกันทำ ให้มีกรอบหรือขอบเขตในการรับผิดชอบงานชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและความสับสนเปลือง
6. หลักการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว แต่บุคคลในหน่วยงานควรจะรายงานการปฏิบัติงานไปยังผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว

สรุปว่า แนวทางการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรพิจารณาถึง ผู้รับบริการ การบริหารจัดการ บุคลากร แผนและนโยบายของรัฐ สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการและอุปกรณ์เครื่องมือ และงบประมาณ

1.4 รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการจำแนกรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวถึงรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ดังนี้

สำเนา วรากร (2521: 12-14) ได้จำแนกรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ ออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. ศูนย์โสตทัศนศึกษา (Audio – Visual Center) ศูนย์แบบนี้มีลักษณะเป็นเอกเทศ คือ เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้านโสตทัศนศึกษาเป็นการเฉพาะ โดยมีบุคลากร สถานที่ วัสดุ เครื่องมือ ตลอดจนมีการบริหาร การจัดให้บริการทางด้านโสตทัศนศึกษาเป็นของตนเองทั้งหมด โดยเฉพาะ การจัดบริการของศูนย์โสตทัศนศึกษาจะต้องมีผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานที่มีความรู้ ความสามารถทางโสตทัศนศึกษาหรือทางเทคโนโลยีการศึกษาโดยเฉพาะ

2. ศูนย์วัสดุการศึกษา (Instructional Material Center) ศูนย์แบบนี้จัดรวมเป็น หน่วยงานระหว่างห้องสมุดกับงานทางด้านโสตทัศนศึกษาภายในศูนย์ มีวัสดุการศึกษา 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือ (Book or Printed Media) กับ โสตทัศนอุปกรณ์(Audio – Visual or Non – Book Materials) การจัดดำเนินการบริหารงานต่าง ๆ จะใช้บุคลากรร่วมกัน หัวหน้าศูนย์หรือหัวหน้าห้อง วัสดุการศึกษา (Educational Media Specialist) อาจจะเป็นบรรณารักษ์ หรือนักสื่อการศึกษาก็ได้

3. ศูนย์สหการสื่อการศึกษา (Cooperative AV Center or Educational Media Center) ศูนย์แบบนี้มีแต่โสตทัศนอุปกรณ์ (Non-Printed Media) ศูนย์แบบนี้จัดรวมกับกลุ่ม สถาบันการศึกษาที่อยู่ใกล้กัน ในทำเลที่การคมนาคมสะดวก อาจจะเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมหรือ ประถมศึกษา โดยมีอาคารสถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่ม สื่อการสอนที่ใช้ร่วมกันในกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน ศูนย์จะทำหน้าที่บริหารเครื่องมือ การจ่ายเครื่องมือ งานบริการทั้งอุปกรณ์ (Hardware) และโปรแกรม (Software) ตลอดจนการซ่อมบำรุงเครื่องมือด้วย

ภุขงค์ อังคปริษาเศรษฐ์ (2531: 103-104) ได้จำแนกประเภทของศูนย์สื่อการศึกษา ไว้ 2 รูปแบบ คือ

1. ศูนย์การเรียนรู้โสตทัศนวัสดุ (Audio - Visual Center) เป็นศูนย์สื่อการศึกษาที่ ให้บริการเฉพาะโสตทัศนวัสดุอย่างเดียว ไม่รวมการให้บริการห้องสมุด บริการดังกล่าวจะจัดใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา

2. ศูนย์การเรียนการสอน (Instructional Media Center) เป็นศูนย์สื่อการศึกษาที่ ให้บริการทั้งสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ มักจัดในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขนาดเล็ก

จากข้อมูลเบื้องต้นต่างๆ ดังกล่าว สรุปได้ว่า รูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษาแบ่งออก ได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. แบบศูนย์โสตทัศนวัสดุ คือ ศูนย์การเรียนรู้ที่ให้บริการเฉพาะโสตทัศนวัสดุประเภท สื่อกราฟิก สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ แผนภูมิ แผนภาพ ทุนจำลอง เป็นต้น โดยบริการดังกล่าวจะจัด ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2. แบบศูนย์โสตทัศนอุปกรณ์ คือ ศูนย์การเรียนรู้ที่ให้บริการเฉพาะโสตทัศนวัสดุ ประเภท สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพนิ่ง สื่อเสียงและสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์โสตทัศนอุปกรณ์ที่ต้องนำ มา ไขควงคู่กับสื่อดังกล่าวด้วย โดยบริการดังกล่าวจะจัดในโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา

3. แบบศูนย์สห คือ ศูนย์การเรียนรู้ที่ให้บริการโสตทัศนวัสดุ โสตทัศนอุปกรณ์และสื่อ สิ่งพิมพ์ โดยจัดรวมกับห้องสมุดให้เป็นหน่วยงานเดียวกัน หน่วยงานมีลักษณะแยกเป็นเอกเทศเหมาะ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา

1.5 ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ส่วนประเภทของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทรงชัย ลิ้มปพฤกษ์ (2532: 13) ให้ทัศนะ เกี่ยวกับประเภทของศูนย์การเรียนรู้หลายประการ ดังนี้

1. ศูนย์โสตทัศนศึกษา (Audio - Visual Center) ศูนย์การเรียนรู้แบบนี้มีลักษณะ เป็นเอกเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานต่างๆ ด้านโสตทัศนศึกษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเฉพาะ โดยมีสถานที่ บุคลากร วัสดุ เครื่องมือ ตลอดจนการบริหารงานจัดให้บริการทางด้านโสต ทัศนศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นของตนเองทั้งหมด ศูนย์แบบนี้เหมาะสำหรับ สถาบันอุดมศึกษา

2. ศูนย์วัสดุการศึกษา (Instructional Material Center) ศูนย์ประเภทนี้มักจัดรวม เป็นหน่วยงานรวมกันระหว่างห้องสมุดกับงานโสตทัศนศึกษาไว้ด้วยกัน มีวัสดุการศึกษา 2 ประเภท ได้แก่

1) หนังสือ (Book or Printed Media)

2) โสตทัศนศึกษาและเทคโนโลยีอุปกรณ์การศึกษา (Audio-Visual and Educational Technology Media or no Book Materials)

ศูนย์แบบนี้มีสถานที่ดำเนินการ การบริหารงาน โดยใช้บุคลากรร่วมกันหัวหน้า ศูนย์ (Educational Media Specialist) อาจเป็นบรรณารักษ์ นักสื่อการศึกษา (Media Specialist) หรือโสตทัศนศึกษารักษ์ (Audio-Visual) ศูนย์การเรียนรู้แบบนี้เหมาะที่นำมาใช้กับการศึกษาระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

3. ศูนย์สหการการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบนี้เหมาะกับสถาบันการศึกษาที่อยู่กันเป็น กลุ่มในท่าเลการคมนาคมติดต่อกัน มีความสะดวก อาจเป็นกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาหรือ มัธยมศึกษาร่วมมือกันจัดตั้งขึ้น

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2548: 15-17) กล่าวว่า ประเภทของศูนย์การเรียนจำแนกได้ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนภายในสถาบันการศึกษา โดยศูนย์การเรียนประเภทนี้ สถาบันการศึกษาได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์บริการสื่อบางที่เรียกว่า Unified Media Center นอกจากนี้ยังใช้เป็นแหล่งค้นคว้าฝึกผลิตสื่อที่เตรียมการสอน การบริการภายในศูนย์ที่มีบุคลากรที่มีความชำนาญให้บริการเช่น

- 1) หน่วยโสตทัศนศึกษา โรงเรียน/ศูนย์สื่อการศึกษาโรงเรียนจังหวัด
- 2) หน่วยบริการศึกษาเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัย/ศูนย์สื่อการศึกษานอกโรงเรียน
- 3) สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 4) หน่วยบริการการศึกษาทางไกล กศน.

2. ศูนย์การเรียนสำหรับกลุ่มโรงเรียน ศูนย์การเรียนประเภทนี้เป็นลักษณะรวบรวมกลุ่มของสถานศึกษาขึ้นมาที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งเห็นว่าเหมาะสมและมีศักยภาพสูงทั้งในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยบุคลากรภายในศูนย์อาจจะมาจากโรงเรียนภายในกลุ่มหรือเป็นบุคลากรของโรงเรียนที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่ก็ได้ การจัดศูนย์การเรียนด้วยตนเองลักษณะนี้จะเป็นการประหยัดงบประมาณ ประหยัด ค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังสามารถยกมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาให้ทัดเทียมกันได้

3. ศูนย์การเรียนทั่วไป ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสื่อทางการศึกษาทั่วไปบางที่เรียกว่า ศูนย์บริการกลาง (System Media Center) แต่ยังให้บริการแก่ บุคคลภายนอกได้ตามสมควร สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อทั่วไป เช่น

1) สถาบันเทคโนโลยีแห่งชาติ เพื่อให้บริการหน่วยงานต่างๆ อย่างกว้างขวาง ไม่จำกัดเฉพาะผู้รับบริการในกระทรวงใด

- 2) ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 3) ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
- 4) สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 5) สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษาของของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฯลฯ

โดยสรุปประเภทของศูนย์การเรียนที่ให้บริการสื่อการสอนของศูนย์การเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ศูนย์โสตทัศนศึกษา เป็นศูนย์ที่ให้บริการสื่อโสตทัศนโดยเฉพาะ ไม่รวมเอาสื่อวัสดุทางการศึกษาไว้ด้วย

2. ศูนย์โสตทัศนวัสดุทางการศึกษา หรือศูนย์การเรียนรู้เป็นศูนย์ที่ให้บริการทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศน ส่วนมากจะอยู่ร่วมกับห้องสมุด มีสถานที่ วัสดุอุปกรณ์รวมทั้งบุคลากรใช้ร่วมกันกับหน่วยงานอื่น

ดังนั้นเมื่อมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว สิ่งจำเป็นที่ต้องมีภายในศูนย์การเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานและประกอบการเรียนการสอน คือ โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ (Audio-Visual Material Equipment) ในการแบ่ง ประเภทของโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์นั้น แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ วัสดุและอุปกรณ์ ดังนี้

1. ประเภทอุปกรณ์

1.1 อุปกรณ์ประจำสำนักงาน

1.1.1 อุปกรณ์ประจำสำนักงานทั่วไป

- 1) โต๊ะ เก้าอี้
- 2) ตู้เก็บวัสดุ อุปกรณ์
- 3) ตู้เก็บเอกสาร
- 4) ชั้นวางของ
- 5) โต๊ะเขียนแบบ
- 6) เครื่องพิมพ์ดีดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 7) นาฬิกาแขวนผนัง
- 8) เครื่องมือสำหรับซ่อมแซมอุปกรณ์
- 9) รถเข็นอุปกรณ์

1.1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องสมุด

- 1) โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งศึกษาเป็นรายบุคคล
- 2) โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งอ่านหนังสือเป็นกลุ่ม
- 3) โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับใช้ในการประชุม
- 4) เครื่องดูสไลด์
- 5) เครื่องบันทึกเสียงพร้อมหูฟัง
- 6) เครื่องเล่นแผ่นเสียง
- 7) เครื่องฉายไมโครฟิล์ม

1.2 อุปกรณ์การผลิต

1.2.1 อุปกรณ์ผลิตวัสดุกราฟิค

- 1) เครื่องฉีกแผ่น
- 2) เครื่องพิมพ์ดีด

- 3) เครื่องอัดสำเนา
- 4) ที่ตัดกระดาษ
- 5) เครื่องประดิษฐ์ตัวอักษร

1.2.2 อุปกรณ์สำหรับการผลิตภาพ

- 1) กล้องถ่ายภาพยนตร์ 16 ม.ม.
- 2) กล้องถ่ายรูปขนาด 35 ม.ม. พร้อมฟิลเตอร์ต่าง ๆ
- 3) เครื่องขยายรูปภาพและอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องมืด
- 4) เครื่องกอบปี่ภาพ และขาตั้งกล้อง
- 5) เครื่องตัดต่อฟิล์มภาพยนตร์
- 6) เครื่องตัดต่อเทป

1.2.3 อุปกรณ์สำหรับผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

- 1) กล้องถ่ายโทรทัศน์
- 2) เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์
- 3) ไฟชนิดต่าง ๆ
- 4) เครื่องมอเนเตอร์สำหรับโทรทัศน์
- 5) สายเคเบิลสำหรับส่งโทรทัศน์วงจรปิด
- 6) เครื่องบันทึกเสียงและห้องบันทึกเสียง

1.3 อุปกรณ์สำหรับใช้ในการให้บริการ

1.3.1 อุปกรณ์สำหรับบริการให้ยืม

- 1) เครื่องใช้ที่เป็นไฟฟ้า
- 2) เครื่องฉายภาพยนตร์ 16 ม.ม.
- 3) เครื่องฉายภาพทึบแสง
- 4) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
- 5) เครื่องฉายสไลด์
- 6) เครื่องฉายฟิล์มสตริป
- 7) เครื่องบันทึกเสียง
- 8) เครื่องเล่นแผ่นเสียงพร้อมหูฟัง
- 9) จอภาพ
- 10) กล้องถ่ายรูปภาพ

1.3.2 อุปกรณ์ประจำห้องโสตทัศนศึกษา ซึ่งอาจจัดเป็นห้องประชุมหรือ

ห้องเรียน ควรมีอุปกรณ์เหล่านี้ประจำอยู่ในห้องโสตทัศนศึกษาด้วย ได้แก่

- 1) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
- 2) เครื่องฉายภาพทึบแสง
- 3) เครื่องฉายภาพสไลด์และฟิล์มสตริป
- 4) เครื่องฉายภาพยนตร์ 16 ม.ม.
- 5) เครื่องบันทึกเสียง
- 6) เครื่องขยายเสียง
- 7) จอภาพ

2. ประเภทวัสดุ

2.1 วัสดุประจำสำนักงาน

2.1.1 วัสดุประจำสำนักงานทั่วไป

- 1) วัสดุสิ้นเปลือง เช่น กระดาษ ดินสอ น้ำหมึก ลวดเย็บกระดาษ
- 2) วัสดุงานบ้าน เช่น ผงซักฟอก ไม้กวาด ฯลฯ
- 3) วัสดุไฟฟ้า เช่น สายไฟ พิวส์ ฯลฯ

2.1.2 วัสดุที่ใช้ในห้องสมุด

- 1) วัสดุที่ใช้ทำบัตรรายการ
- 2) วัสดุที่ใช้ในการซ่อมสิ่งตีพิมพ์
- 3) วัสดุที่ใช้สำหรับการรับจ่ายวัสดุ เช่น ใบเสร็จรับเงินค่าปรับใบ

จองวัสดุอุปกรณ์ สมุดจดสถิติต่าง ๆ

2.2 วัสดุสำหรับการผลิต

2.2.1 วัสดุที่ใช้สำหรับการผลิตวัสดุกราฟิค

- 1) แผ่นอซิเตทเพื่อทำภาพโปร่งใสต่าง ๆ
- 2) กระดาษขาวหลังเทา
- 3) กระดาษโรเนียว
- 4) ดินสอ น้ำหมึก ปากกา และสีต่าง ๆ
- 5) กาวชนิดต่างๆ

2.2.2 วัสดุที่ใช้ในการผลิตภาพถ่าย

- 1) ฟิล์มถ่ายรูปทั้งสีและขาวดำ
- 2) ฟิล์มสไลด์
- 3) ฟิล์มภาพยนตร์
- 4) น้ำยาสำหรับล้างและอัดขยายรูป
- 5) กระดาษอัดรูป

6) ม้วน วี ดีทัศน์

2.2.3 วัสดุที่ใช้ในการบันทึกเสียง

- 1) เทปบันทึกเสียงแบบม้วน
- 2) เทปบันทึกเสียงแบบตลับ

2.3 วัสดุสำหรับบริการให้ยืม

2.3.1 วัสดุสิ่งพิมพ์ ได้แก่

- 1) หนังสือ ตำรา
- 2) หนังสืออ้างอิง
- 3) หนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนความรู้
- 4) นิตยสารและสิ่งพิมพ์
- 5) จุลสารและสิ่งพิมพ์อื่นๆ
- 6) ไมโครฟิล์ม
- 7) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)
- 8) วัสดุประกอบการค้นคว้า เช่น คู่มือครู และประมวลการสอน

2.3.2 โสตทัศนวัสดุ

- 1) เทปบันทึกเสียง
- 2) แผ่นเสียง
- 3) फिल्मภาพยนตร์
- 4) วีดิทัศน์

2.3.3 ภาพและภาพถ่าย

- 1) ภาพชุด
- 2) फिल्मสตริป
- 3) สไลด์ขนาด 2 นิ้ว x 2 นิ้ว
- 4) ภาพยนตร์ 16 ม.ม.
- 5) ภาพโปร่งใส
- 6) แผนที่
- 7) ภาพพิมพ์

2.4 วัสดุอื่นๆ

2.4.1 ของจริง

2.4.2 ของตัวอย่าง

2.4.3 หุ่นจำลองและของเลียนแบบ

โดยสรุป ประเภทของศูนย์การเรียนแบ่งเป็นศูนย์การเรียนภายในสถาบันการศึกษา ศูนย์การเรียนสำหรับโรงเรียนและศูนย์การเรียนทั่วไปนอกจากนั้นจำแนกตามการให้บริการสื่อได้แก่ ศูนย์โสตทัศนศึกษาและศูนย์โสตทัศนวัสดุทางการศึกษา

1.6 บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การเรียนด้วยตนเอง

ศูนย์การเรียนแต่ละประเภทและรูปแบบโดยอ้อมมีบทบาทและกิจกรรมหลักที่คล้ายคลึงกัน คือ เป็นหน่วยงานกลางที่จัดตั้งขึ้นมาในหน่วยงานสถานศึกษาด้วยวัตถุประสงค์หลักเพื่อการวางแผน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ พัฒนางานวิชาการเพื่ออำนวยความสะดวก สนับสนุนการเรียนการสอน การฝากอบรมต่างๆแก่ครู อาจารย์ ตลอดจนนักเรียนและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คำแนะนำด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนั้นงานบริการจึงจัดเป็นหัวใจสำคัญของศูนย์การเรียนด้วยตนเอง ดังจะกล่าวถึงหน้าที่ของศูนย์การเรียน ดังนี้

วนิดา จึงประสิทธิ์ (2532: 17) กล่าวถึงหน้าที่ของศูนย์การเรียนไว้ 6 ประการได้แก่

1. การจัดหาสื่อการสอนเพื่อบริการ
2. การบริการสื่อการสอน
3. การบำรุงรักษาสื่อการสอน
4. การประชาสัมพันธ์
5. การจัดกิจกรรมทางวิชาการ
6. การประเมิน

เรวัต เป่ายมระลึก (2523: ม.ป.น.) ได้สรุปบทบาทโดยทั่วไปของศูนย์การเรียนไว้

ดังนี้

1. เก็บรวบรวมโสตทัศนอุปกรณ์ต่างๆ อย่างมีระเบียบโดยแยกเป็นหมวดหมู่
2. สืบหาความต้องการและจัดซื้อโสตทัศนอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับงาน
3. ผลิตอุปกรณ์การสอนตามความต้องการ
4. จัดบริการให้ยืมและใช้อุปกรณ์
5. เก็บและรักษาโสตทัศนอุปกรณ์อย่างมีระบบ
6. บำรุงรักษาและซ่อมแซมโสตทัศนอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้อยู่เสมอ
7. จัดบริการให้คำปรึกษา แนะนำ และประชาสัมพันธ์งานของศูนย์การเรียน
8. ให้การอบรมในด้านการใช้และการผลิตโสตทัศนอุปกรณ์
9. ประเมินผลงานของศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นระยะๆ

นพรัตน์ ชูไสว (2533: 18-20) ได้ให้ขอบเขตและหน้าที่ของศูนย์การเรียนโดยทั่วไป

พอสรุปได้ ดังนี้

1. การให้ข้อสนเทศ (Informing) ศูนยจะต้องจัดเตรียมหาข้อสนเทศต่างๆให้แก่ผู้ให้บริการเป็นประจำ ให้ทราบถึงสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ศูนยจะเสนอบริการได้ ทำให้ผู้ใช้ทราบความเคลื่อนไหวของข้อสนเทศและความเคลื่อนไหวของศูนยการเรียน
  2. การให้การศึกษาอบรม (Educating and Training) ศูนยจะต้องจัดให้
  3. การจัดสื่อและสิ่งที่เป็น (Supplying) ศูนยจะต้องจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งจำเป็นในวงกว้างให้แก่ผู้สอน (Producing) เป็นหน้าที่ของศูนยการเรียนด้วยตนเองที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ ครู อาจารย์ เพื่อให้ได้สื่อการสอนตรงตามความต้องการ
  5. การให้ความช่วยเหลือ (Assisting) เพื่อให้ครู อาจารย์ และผู้เรียนรู้จักช่วยตนเอง โดยให้คำแนะนำ รูปจกวิเคราะห์ปัญหา เทคนิค วิธีการต่างๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหา
  6. การรายงาน (Reporting) ศูนยจะต้องรายงานให้ทราบถึงผลงานว่ามีความเจริญก้าวหน้าอย่างไร และความต้องการในอนาคตมีอะไรบ้าง
  7. การให้ความร่วมมือ (Co-operating) ควรได้รับความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมต่างๆจากทุกฝ่าย
  8. การประเมินผล (Evaluating) จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและข้อขัดข้อง เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง
- จริยา เหนียนเฉลย (2535: ม.ป.น.) กล่าวถึงหน้าที่ของศูนยการเรียน โดยมีหน้าที่ที่ต้องดำเนินงานทั้งหมด 12 ประการ ดังนี้
1. เป็นการให้บริการอำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อการสอน สำหรับทั้งอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา
  2. ช่วยในการเลือก และรวบรวมเนื้อหาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร
  3. เตรียมการเพื่อการใช้อย่างมีประสิทธิภาพของเนื้อหาการเรียนการสอน
  4. เพื่อแนะนำผู้เรียนต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ และเนื้อหา
  5. เป็นการร่วมมือในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ระหว่างภาควิชาต่าง ๆ
  6. เพื่องานวิจัยและพัฒนาโครงการ และประเมินผล
  7. เพื่อช่วยเหลืออาจารย์ผู้สอนในด้านการประเมินผล การเลือกและการใช้ประโยชน์ของสื่อที่เหมาะสมต่อความต้องการทางการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไป
  8. เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนในด้านของการพัฒนาความรู้ โดยใช้สื่อหลายรูปแบบ
  9. เพื่อเปิดโอกาสแก่การเรียนด้วยตนเอง และเป็นอิสระ
  10. เพื่อปรับให้เข้ากันสำหรับการเรียนที่แตกต่าง
  11. เพื่อเป็นการจัดทางเลือกแก่การเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมกับการสอนธรรมดา

ในชั้นเรียน

12. เพื่อช่วยประหยัดในแง่การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่กระจัดกระจาย อยู่ในแต่ละหน่วยงาน เพราะงานหรือความต้องการแต่ละหน่วยงานนั้นไม่เท่ากัน

ศิริพงษ์ พะยอมแย้ม (2533: 155) กล่าวว่า บทบาทหลักของศูนย์สื่อการศึกษา ประกอบไปด้วย 4 ประการ ดังนี้

1. งานห้องสมุด
2. งานโสตทัศนศึกษา
3. งานฝึกอบรมและการเรียนการสอน
4. งานพัฒนาการสอน

นอกจากนี้ เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2548: 231) กล่าวว่าจากการวิเคราะห์งานหรือภารกิจของศูนย์การเรียนสรุปได้ว่าบุคลากรศูนย์การเรียนมีภารกิจที่สำคัญได้แก่

1. การจัดสื่อประเภทต่างๆไว้บริการ
2. การผลิตสื่อเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน
3. การจัดระบบ จัดเก็บ แยกหมวดหมู่และจัดทำทะเบียน
4. การบริการให้ยืมวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์
5. การให้คำปรึกษา แนะนำการใช้และการผลิตสื่อ
6. การวิจัยและพัฒนา

โดยสรุป บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียนด้วยตนเองที่สำคัญๆ มีดังนี้

1. สำรวจความต้องการ และประเมินค่าโสตทัศนอุปกรณ์ทุกชนิด
2. การให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ใช้บริการในเรื่องของสื่อ เทคโนโลยีใหม่ๆและความ

เคลื่อนไหวของศูนย์ในการให้บริการ

3. จัดหาและจัดซื้อโสตทัศนอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับงาน รวมทั้งการจัด

สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งที่จำเป็นให้แก่ผู้ใช้บริการ

4. ค้นคว้า วิจัย ทดลองและผลิตอุปกรณ์การสอน นวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ ตาม

ความต้องการของผู้ใช้

5. เก็บรักษาโสตทัศนอุปกรณ์อย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อสะดวกแก่การค้นหา

นำไปใช้ โดยแยกเก็บเป็นหมวดหมู่

6. จัดทำบัญชีโสตทัศนอุปกรณ์ทั้งหมด อย่างมีระบบระเบียบ เพื่อสะดวกแก่การ

ค้นคว้าและให้บริการ

7. บำรุงรักษา และซ่อมแซมโสตทัศนอุปกรณ์หาอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้เสมอ

8. จัดบริการให้คำปรึกษา คำแนะนำและประชาสัมพันธ์ศูนย์สื่อการศึกษา เพื่อให้มี

การใช้โสตทัศนอุปกรณ์อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

9. จัดให้มีบริการยืม – ใช้และอำนวยความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์
10. จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ เป็นระยะๆ เสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและข้อขัดข้อง และหาทางแก้ไขการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ
11. จัดบริการให้การฝึกอบรมแก่ครูผู้สอน เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ในการใช้และการผลิต ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

12. ติดตามผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ของผู้สอน

1.7 การบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การบริการของศูนย์การเรียนรู้ถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก เพราะในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นมีวัตถุประสงค์ คือ “การให้บริการ” การให้บริการนั้นเป็นการจัดบริการด้านการใช้ ให้อืม การผลิต การสำเนา การเผยแพร่ความรู้และการให้สารสนเทศ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ 2532: 24)

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการทางการศึกษากล่าวถึงการบริการของศูนย์การเรียนรู้มากมาย ดังเช่น คำอธิบายของ บุญเหลือ ทองเอี่ยม และ สุขสวัสดิ์ ภาชิต (2531: 69) กล่าวว่า งานการให้บริการต่างๆ ของศูนย์การเรียนรู้ ควรมีดังนี้

1. การจัดทำแคตตาล็อก
2. การให้บริการยืมวัสดุทัศนศึกษา
3. การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุทัศนศึกษา
4. การผลิตสื่อเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน
5. การรับจองวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ
6. การบริการรับ-ส่งวัสดุทัศนศึกษา
7. การประสานงานระหว่างศูนย์การเรียนรู้
8. การเผยแพร่ผลงานของศูนย์การเรียนรู้
9. การให้ความช่วยเหลือครู/อาจารย์ผู้สอนและนักเรียน
10. การจัดและเก็บรักษาวัสดุทัศนศึกษา
11. การทำสถิติและรายงาน
12. การจัดกิจกรรม นิทรรศการทางวิชาการ

จะเห็นได้ว่า งานการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นมีหลากหลาย เป็นภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบและเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานภายในศูนย์การเรียนรู้ เมื่อมีการให้บริการตามที่กล่าวมาข้างต้นก็ต้องคำนึงถึงการให้บริการที่ดีซึ่ง สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534: 61) กล่าวว่า การบริการที่ดีของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การให้การที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนหรือสถาบัน
2. มีความคล่องตัวในการให้บริการ โดยมีระบบการควบคุม ตรวจสอบ และติดตาม เพื่อไม่ให้เกิดการสูญหาย
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้อย่างสมบูรณ์พร้อม
4. มีสื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ครบและมีจำนวนมากพอกับความต้องการ
5. มีการวางแผนระยะยาว เพื่อเตรียมงบประมาณและเตรียมสิ่งที่จะให้บริการเพื่อไม่ให้เกิดการบกพร่องและให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บริการในการให้บริการจึงควรพยายามดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะดังกล่าวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะจะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการสอนอย่างกว้างขวาง

นอกจากนี้ สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (2532: 24) กล่าวว่าในการให้บริการนั้นอาจจะกระทำได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การบริการอยู่กับที่ โดยวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดอยู่ในศูนย์การเรียนด้วยตนเอง มีการตรวจสอบคุณภาพของสื่ออย่างถูกต้องและถูกระบบ เพื่อให้ได้สื่อที่มีคุณภาพไว้คอยบริการ การให้บริการลักษณะนี้ ผู้ขอบริการจะต้องมาติดต่อด้วยตนเองที่ศูนย์การเรียนด้วยตนเอง
2. การบริการเคลื่อนที่ เป็นการให้บริการสื่อแบบหมุนเวียนออกไปตามโรงเรียนต่างๆและนำกลับมาที่เดิม มีการจัดระบบการหมุนเวียน การนำกลับอย่างถูกวิธี การจัดทำในลักษณะนี้ จะคล้ายกับห้องสมุดเคลื่อนที่และมีการประชาสัมพันธ์ไปด้วย

นอกจากนี้ เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2548: 231-235) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนไม่ว่าจะจัดอยู่ในรูปแบบใดก็ตามจะมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญดังนี้

1. ด้านบริหาร โดยต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายและภารกิจต่างๆ ให้ครอบคลุมงานหรือสิ่งที่ต้องทำ การจัดทำแผนงาน การจัดบุคลากร การนิเทศ การติดต่อประสานงาน การทำงานประมาณ การกำหนดมาตรฐานของงาน เพื่อให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
2. ด้านการบริการเป็นภารกิจของศูนย์การเรียนที่นำโครงการต่างๆ ออกสู่กลุ่มเป้าหมาย เช่นบริการด้านการจัดสื่อ บริการด้านการใช้สื่อ ด้านการบำรุงรักษา ด้านการให้คำปรึกษา ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น ซึ่งแนวทางในการกำหนดภารกิจด้านการบริการควรสะท้อนปรัชญาที่ยึดความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก
3. ด้านการผลิตสื่อ บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านนี้จะต้องรับผิดชอบให้มีการออกแบบเพื่อผลิตสื่อตามความต้องการของผู้ใช้ เช่น ผลิตสื่อประเภทกราฟิก บทเรียนแบบโปรแกรม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอน แผ่นใส สไลด์ ฯลฯ
4. ด้านวิชาการ ศูนย์การเรียนด้วยตนเอง ต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้า พัฒนาและเผยแพร่ผลงาน สร้างนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ จัดการศึกษา

อบรม การเผยแพร่ความรู้ การประเมินคุณภาพสื่อ การประเมินการบริการเป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว ฝ่ายวิชาการยังต้องวิจัยและพัฒนาสื่อการศึกษาทั่วไปและวิจัยสื่อรวมถึงการพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนฉะนั้นบุคคลฝ่ายนี้ จึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีความชำนาญทั้งด้านการศึกษา ด้านการวิจัยและมีความรู้ทางเทคโนโลยีทางการศึกษา

5. ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองต้องมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการศึกษาคือสำคัญในการจัดหาสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและเนื้อหาแต่ละวิชาตามความจำเป็นให้เพียงพอและยังมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ครูอาจารย์ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. ด้านกิจกรรมอื่น เช่น มีบทบาทและหน้าที่ประชาสัมพันธ์สถาบันต่อชุมชนจัดนิทรรศการหรือจัดแสดงความก้าวหน้าต่างๆ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรมีกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่สังคมและจัดแสดงหรือสาธิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้กับผู้สนใจ

โดยสรุป ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองของครูสอนระดับปฐมวัย ควรมีกิจกรรมในการให้บริการด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความต้องการประเภทของสื่อการศึกษา
2. ความต้องการบริการผลิตสื่อการสอนของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ความต้องการการให้บริการวิชาการของศูนย์การเรียนรู้
4. ความต้องการการบริการให้คำแนะนำบริการปรึกษาของศูนย์การเรียนรู้
5. ความต้องการระเบียบการยืมสื่อการสอน
6. ความต้องการมาตรฐานการจัดหาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. ความต้องการการเชื่อมโยงเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
8. ความต้องการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของครูผู้สอน

2. สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยต้องมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จึงมีสื่อการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 สื่อการเรียนสอนด้านร่างกาย ควรประกอบด้วย

- 2.1.1 ค้อนตอกหมุด
- 2.1.2 รูปทรงต่างระดับ

- 2.1.3 สีเหลือง/สามเหลี่ยมต่างระดับ
- 2.1.4 กล่องรูปทรงเรขาคณิต
- 2.1.5 กล่องรูปทรงปริศนา
- 2.1.6 อุปกรณ์ฝึกลากเส้น
- 2.1.7 รางฝึกความสัมพันธ์กล้ามเนื้อมือกับตา หรือกล้ามเนื้ออื่นๆ
- 2.1.8 โต๊ะเตรียมความพร้อม(โต๊ะกิจกรรมกลุ่ม)
- 2.1.9 อุปกรณ์ร้อยวัสดุ(ขนาดไม่น้อยกว่า 1 นิ้วขึ้นไป)
- 2.1.10 กรรไกรปลายงอน ขนาด 4 นิ้วขึ้นไป, กระดาษ
- 2.1.11 ไม้หนีบผ้า
- 2.1.12 ภาพต่อมีจุด
- 2.1.13 ฟองน้ำ
- 2.1.14 อุปกรณ์ทำความสะอาด
- 2.1.15 กะละมัง, แปรงซักผ้า
- 2.1.16 ลูกบอลขนาดเล็ก/ห่วงยาง
- 2.1.17 ตึกตาร้อยเชือก
- 2.1.18 ชุดสร้างจินตนาการด้วยเชือกแบบต่างๆ

2.2 สื่อการเรียนสอนด้านอารมณ์ ควรประกอบด้วย

- 2.2.1 ระยะเวลาประเภทต่างๆ เช่น ระยะเวลาสั้นๆ ระยะเวลาเล็ก ฯลฯ
- 2.2.2 เครื่องเคาะจังหวะ/ กรับมือ
- 2.2.3 กลอง
- 2.2.4 ชุดบูรณาการดนตรี/เทปหรือซีดีเพลงสำหรับเด็ก
- 2.2.5 กระจาดสำหรับวาดภาพ
- 2.2.6 ชั้นวางอุปกรณ์ศิลปะ
- 2.2.7 สีชนิดต่างๆ เช่น สีเทียน สีน้ำ สีผสมอาหาร
- 2.2.8 แป้งโดว์/ไม้นวดแป้ง/พิมพ์กดแป้ง
- 2.2.9 ผ้าเช็ดมือ/ผ้ากันเปื้อน/แผ่นรองกันเลอะ

2.3 สื่อการเรียนสอนด้านสังคม ควรประกอบด้วย

- 2.3.1 บ่อทรายหรือกระบะทราย
- 2.3.2 เครื่องเล่นทราย
- 2.3.3 อุปกรณ์สำหรับเล่นน้ำ
- 2.3.4 ชุดเครื่องครัว

- 2.3.5 เต่าแก๊ส
- 2.3.6 เครื่องซักผ้า
- 2.3.7 ตู้เย็น
- 2.3.8 งานขามซ้อน/ภาชนะใส่อาหาร
- 2.3.9 บ้านตุ๊กตา
- 2.3.10 โทรศัพท์/เตารีด/ที่รองรีด
- 2.3.11 ผัก ผลไม้จำลอง อาหารชนิดต่างๆ ขนมจำลองต่างๆ
- 2.3.12 เครื่องชั่ง
- 2.3.13 ชุดเครื่องแต่งกายบุคคลต่างๆเช่น ทหาร ตำรวจ แพทย์ พยาบาล ครู วิศวกร
- 2.3.14 ชุดเครื่องมือเครื่องใช้ในอาชีพต่างๆเช่น ช่างยนต์ ช่างไม้ แพทย์ ฯลฯ
- 2.3.15 เครื่องหมายจราจร
- 2.3.16 ยานพาหนะจำลอง รถต่างๆเครื่องบิน เรือ ฯลฯ

2.4 สื่อการเรียนสอนด้านสติปัญญา ควรประกอบด้วย

- 2.4.1 บล็อกไม้ชนิดและรูปร่างต่างๆ
- 2.4.2 ชิ้นส่วนปูพื้นสถาปัตยกรรม
- 2.4.3 บล็อกมหัศจรรย์
- 2.4.4 ตัวอย่างสร้างสรรค์
- 2.4.5 ชุดจิ๊กซอร์ต่างๆ
- 2.4.6 ชุดจับคู่ที่เหมาะสม
- 2.4.7 ชิ้นส่วนสร้างภาพ
- 2.4.8 ถูกลีกลับ
- 2.4.9 ขวดสำรวจจรัส/สำรวจกลืน
- 2.4.10 ถาดแยกพวก
- 2.4.11 แท่งรูปทรงต่างๆ
- 2.4.12 บันไดสี่
- 2.4.13 กล้องเสียงต่างๆ
- 2.4.14 แผ่นไม้ประมาณน้ำหนัก
- 2.4.15 จับคู่ตัวเลข/ อ่านตัวเลข
- 2.4.16 ลูกปัดหลักเลขต่างๆ
- 2.4.17 กระดานหลักเลขต่างๆ/บวก – ลบเลขอย่างง่าย
- 2.4.18 เกมจุด/ลูกคิด/กระปุกเรียงเลข

2.4.19 เศษส่วนหลากหลาย / โดมิโนจำนวน

2.4.20 ตัวอักษรเคลื่อนที่ บัตรอักษร

2.4.21 รถบรรทุก รถไฟ อักษรต่างๆ

สรุป สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีสื่อที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

3. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดการจัดการศึกษา ไว้ใน หมวด 4 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.2 ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำ เป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.4 จัดการเรียนรู้ การสอนโดยผสมผสานความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล กับรวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสารสนเทศด้านการเรียนการสอน แหล่งวิทยาการต่าง ๆ

3.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง และบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การจัดการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

โรงเรียนปฐมวัยเป็นหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งถือว่าสำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติ ที่นำเอานโยบายมาสู่ภาคปฏิบัติโดยตรง คุณภาพของนักเรียนจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับการจัดการเรียน

การสอนในโรงเรียนเป็นหลัก วิจิตร ศรีสอาน (2519: 24-28) กล่าวว่า โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยทางสังคม มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. องค์ประกอบทางวิชาการ เพราะโรงเรียนได้รับมอบหมายจากสังคมให้มีหน้าที่พัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น ให้มีความรู้ความสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ มีศีลธรรม จรรยา มีระบบค่านิยมที่ดี และเหมาะสมสำหรับการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ปัจจัยที่ส่งเสริมในการพัฒนาบุคคลให้เป็นไปตามแนวทางที่สังคมต้องการ ได้แก่ หลักสูตรการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น

2. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม ได้แก่ ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในโรงเรียน บุคคลดังกล่าวมีความแตกต่างกัน การแสดงออกหรือการปฏิบัติต่าง ๆ มีผลกระทบต่อการศึกษา เพราะระบบพฤติกรรมที่แสดงออกโดยครูและนักเรียนเป็นเครื่องวัดโรงเรียน

3. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดระบบการบริหาร อาคารสถานที่ บริเวณ และสิ่งเกื้อหนุนในโรงเรียน การสอนต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ อย่างไรก็ตาม ครูและการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด

4. แนวคิดเรื่องความต้องการ

แรงจูงใจเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้บุคคลยอมเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่เคยกระทำอยู่ได้ แรงจูงใจของมนุษย์จะพัฒนาไปตามลำดับขั้นความต้องการเบื้องต้น (Basic Needs) จะต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อน จึงจะเกิดความต้องการอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไปได้ พิสสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2538: ม.ป.น.อ้างถึงใน ธนะรัตน์ แสงรัตน์ชัยกุล 2546: ม.ป.น.) กล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Motivation) ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความต้องการที่ขาดแคลนและแรงจูงใจที่มุ่งสนองความต้องการเบื้องต้น ซึ่งยังบกพร่องอยู่ (Deficiency Needs and Deficiency Motivation)

1) ความต้องการทางสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ต้องการอาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และความต้องการทางเพศ มนุษย์ต้องต่อสู้ดิ้นรน เพื่อสนองความต้องการขั้นนี้ก่อน จึงจะมีความต้องการขั้นอื่นตามมา

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางสรีระวิทยาได้รับการตอบสนองแล้ว ก็มีความต้องการขั้นต่อไป คือ ความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต

3) ความต้องการความรักและการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Love and Belonging Needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นลักษณะของความต้องการอยากมีเพื่อน มีคนรักใคร่ชอบ

พอ บุคคลที่มีความต้องการขั้นนี้ จะนำพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายเพื่อจะทำให้รู้จักว่ามนุษย์ไม่ได้อยู่คนเดียวโดดเดี่ยว อ้างว้าง หรือถูกทอดทิ้ง

4) ความต้องการมีเกียรติและศักดิ์ศรี (The Esteem Needs) ความต้องการขั้นนี้ เป็นความต้องการของมนุษย์เกือบทุกคนในสังคม ลักษณะที่แสดงถึงความต้องการขั้นนี้ เช่น ต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลอื่น ต้องการเกียรติยศชื่อเสียง หรือความภาคภูมิใจ เมื่อประสบความสำเร็จ

2. ความต้องการและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ระดับสูง (Growth Needs and Growth Motivation)

1) ความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ระดับที่สมบูรณ์ที่สุด คือ ต้องการแสดงความเป็นจริงแห่งตน (Self-Actualization) เน้นถึงความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนให้เต็มที่ ถือว่าเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

2) ความต้องการมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ ๆ (Cognitive Needs) ถ้าความต้องการได้รับการขัดขวาง จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ อาจมีอาการเบื่อหน่าย และรู้สึกท้อถอยในชีวิต

3) ความต้องการซาบซึ้งในสุนทรีย์ (Aesthetic Needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าความต้องการขั้นต้น ๆ ไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะกับบุคคลบางคนเท่านั้น

โดยสรุป ปัจจัยต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย และสังคมของสมาชิกภายในกลุ่มได้ ตามความต้องการเบื้องต้นที่ยังบกพร่องอยู่ และความต้องการที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ระดับสูงจะเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุความต้องการของตนเอง และจะมีผลทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย

5. โรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โรงเรียนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นได้กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ดังนี้

5.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

โรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีขีดสมรรถนะสูงในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

5.2 กลยุทธ์ ตัวชี้วัด / เป้าหมาย

โรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีขีดสมรรถนะสูงในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยมีตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย ดังนี้

- 5.1 นักเรียนร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี ร้อยละ 80
- 5.2 นักเรียนกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน ร้อยละ 80
- 5.3 นักเรียนมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข ร้อยละ 80
- 5.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ศรัทธา ร้อยละ 90
- 5.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย ร้อยละ 80
- 5.6 นักเรียนช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 5.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย
- 5.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 5.9 นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 5.10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย
- 5.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 5.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

เพื่อเป็นการสนับสนุนสำนักการศึกษาสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น สำนักการศึกษาพื้นที่ได้จัดโครงการต่าง ๆ ขึ้นเพื่อสนับสนุนครูให้ได้ใช้สารสนเทศ สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เช่น โครงการประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการ เป็นการคัดกรองนักเรียนที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ อันเป็นผลมาจากการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สารสนเทศเพื่อเป็นการสนับสนุน ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูได้นำสื่อการสอนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาผู้เรียนที่มีความบกพร่อง โดยใช้กระบวนการวิจัย และยังมีโครงการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นสารสนเทศด้านการเรียนการสอนที่ดีเยี่ยม เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา พิพิธภัณฑ์ หอสมุด ฯลฯ โครงการดังกล่าวสถานศึกษาต้องจัดเพื่อให้ครูได้สร้างสารสนเทศด้านการเรียนการสอน และจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมความรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องจากผลงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญการวิจัยที่เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดังนี้

วิชัย การกุล (2525: ม.ป.น.) ทำการวิจัยบทบาทของศูนย์วิทยบริการในด้านของการใช้สื่อการสอนของวิทยาลัยครูในประเทศไทย โดยทำการศึกษาแนวโน้มของการใช้สื่อการสอนของนักศึกษา และหาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ ทำการวิจัยจากวิทยาลัยครู 4 แห่ง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ผู้สอนจำนวน 10 คน และนักศึกษาจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้คือค่า สถิติมัธยฐาน (Median) หรือฐานนิยม (Mode) อินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ (Interquartile Renge) และค่าChi-Square เพื่อหาค่าการแจกแจง และความสอดคล้องของข้อมูล ผลการวิจัยที่ได้สรุปว่า

1. การใช้สื่อการสอนของอาจารย์ และนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. นักศึกษาไม่ทราบโปรแกรมการใช้สื่อการสอนที่จัดให้บริการ
3. นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเห็นด้วยในระดับมากในการจัดให้มีบริการสื่อการสอนในรูปแบบของศูนย์วิทยบริการ
4. นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในระดับสูงที่จัดมีการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการ โดยกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า การบริการของศูนย์วิทยบริการควรมีสื่อการสอนที่หลากหลายและควรให้บริการที่รวดเร็ว

สรารุช ศิริสุขประเสริฐ (2531: ม.ป.น.) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้แบบคอนซอเทียม สำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานภาพเทคโนโลยีทางการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมแต่ละแห่งในกลุ่มโรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและสำรวจความต้องการความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่องานเทคโนโลยีทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นความสำคัญของเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความเห็นว่าการใช้สื่อการสอนจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นควรสนับสนุนให้อาจารย์ใช้และผลิตสื่อประกอบการสอน และควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และเห็นว่า สมควรเป็นอย่างมากที่จะจัดตั้งศูนย์การศึกษาแบบคอนซอเทียมสำหรับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

ทรงชัย ลิ้มปฤกษ์ (2532: ม.ป.น.) ทำการวิจัยเรื่อง โครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ของสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์และครู

6. ครูผู้สอน ร้อยละ 57.34 เห็นว่า การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นมาก และควรจัดทำอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการบริการ ผลิต และจัดทำสื่อที่สนับสนุนอุปกรณ์สำหรับครู อาจารย์ นักเรียน

จันทรา ปัทมสุนทร (2535: ม.ป.น.) ได้ศึกษาความต้องการศูนย์วิทยบริการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ตามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา พบว่า

1. อาจารย์ส่วนใหญ่มีความต้องการคอมพิวเตอร์เครือข่าย โดยเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิตกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในระดับมากที่สุด
2. นักศึกษาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ต้องการคอมพิวเตอร์เครือข่ายโดยเชื่อมโยงจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิตกับศูนย์ท่าพระจันทร์ในระดับต้องการมากที่สุด
3. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของอาจารย์ทุกคณะ พบว่า อาจารย์มีความต้องการแตกต่างกันโดยอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีต้องการบริการผลิตสื่อการสอน และสื่อวัสดุมากกว่า คณะอื่น ๆ
4. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาทุกคณะ พบว่านักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ต้องการสื่อและอุปกรณ์ประเภทภาพที่ต้องฉายวัสดุอุปกรณ์ ลายเส้น สื่อตัวสลับ บทเรียน โปรแกรม และเครื่องฉายมากกว่าคณะอื่น ๆ

อัจฉรา ตั้งสงบ (2535: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้กับพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านห้วยเป่า จังหวัดเลย พบว่า ครูและนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้มีประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ ด้านบรรยากาศ ในโรงเรียน การบริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน ปริมาณสื่อยังมีไม่เพียงพอควรมีการผลิตเพิ่มเติม สื่อที่ควรปรับปรุง คือ สื่อที่ทำด้วยกระดาษและสื่อประเภทเกม สื่อที่ใช้มาก คือ ประเภทเกม หนังสืออ่านเพิ่มเติม สื่อกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และคู่มือการศึกษาทางเสียง นอกจากนั้นศูนย์การเรียนรู้ยังมีส่วนสร้างเสริมให้เด็กมีระเบียบวินัย รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหาของศูนย์การเรียนรู้คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อ

มนต์ชัย มนุชาราม (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรเป็นอาจารย์ที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และอัทรบรรจุนใหม่ทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีความเสียสละ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีการพัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ
2. ควรจัดงบประมาณของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยคำนึงถึงนโยบายและเป้าหมายในการดำเนินการที่ชัดเจน ควรจัดงบประมาณด้วยวิธีระบบให้สอดคล้องกับกิจกรรม

3. สถานที่ตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ควรเป็นสถานที่ที่สะดวกต่อการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ มีความเป็นเอกเทศและมีเอกภาพ มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ

4. สื่อการเรียนการสอน ควรเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน ลักษณะของสื่อที่ใช้ควรเป็นสื่อประสม

5. การบริการสื่อการเรียนการสอน ควรมีการสำรวจความต้องการการใช้และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน และจัดการบริการตามผลที่ประเมินได้ ควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาการจัดฝึกอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

พวงแก้ว กล้ากลาง (2541: ม.ป.น.) การพัฒนารูปแบบศูนย์ผลิตบทเรียนสื่อประสมของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

1. ผู้มีประสบการณ์ในการผลิตบทเรียนสื่อประสมมีความต้องการที่จะใช้บริการศูนย์ผลิตบทเรียนสื่อประสมของคณะครุศาสตร์จุฬาฯ ในระดับมากที่สุด คือ การผลิตบทเรียนสื่อประสมแล้วบันทึกลงแผ่นซีดีรอม การให้คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องโดยเรื่องที่ต้องการปรึกษาในระดับมากคือ การสร้างกราฟฟิกในคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการผลิตบทเรียนสื่อประสม วิธีการเผยแพร่โปรแกรมลงในเครือข่ายคอมพิวเตอร์และต้องการชมตัวอย่างผลงานผลงานการผลิตบทเรียนสื่อประสมของศูนย์ เพื่อพิจารณาก่อนตกลงใช้บริการ สำหรับวันและเวลาที่ต้องการให้ศูนย์เปิดบริการในระดับมากคือวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลา 08.00 ถึง 19.00 น

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากและสอดคล้องกันในประเด็นต่อไปนี้ ศูนย์ฯควรมีนโยบายการดำเนินงานเพื่อการผลิต อบรม วิจัยและพัฒนาบทเรียนสื่อประสม บริการให้แก่อาจารย์และนิสิตจุฬาฯ ตลอดจนบุคลากรภายนอกที่มีความสนใจ ศูนย์ฯ ควรเป็นหน่วยงานอิสระในการกำกับของคณะครุศาสตร์ โดยในระยะ 1-2 ปี แรกควรได้รับงบประมาณจากมหาวิทยาลัยจนเมื่อศูนย์ฯ ขยายงานได้มั่นคงแล้วงบประมาณจึงมาจากการให้บริการของศูนย์ฯ เอง โครงสร้างการบังคับบัญชาแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายผลิต บุคลากรภายในศูนย์ฯควรประกอบด้วยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ นักออกแบบบทเรียน นักออกแบบงานกราฟฟิก นักเขียนโปรแกรม ช่างเทคนิค พนักงานธุรการ พนักงานการเงิน และวิทยากรประจำศูนย์ฯ สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นภายในศูนย์ฯ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียประสิทธิภาพสูงเชื่อมต่อในระบบเครือข่ายเฉพาะบริเวณ (LAN) พร้อมเครื่องพิมพ์ ซอฟต์แวร์ที่ถูกกฎหมาย เครื่องวาดภาพ เครื่องเขียนบันทึกลงแผ่นซีดีรอม โมเด็ม กล้องดิจิทัลวิดีโอ เครื่องสำรองไฟฟ้า และเครื่องใช้สำนักงาน

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยพบว่า เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ การบริหารศูนย์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ ประเภทของสื่อในศูนย์การเรียนรู้ การจัดบริการศูนย์การเรียนรู้ และสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุม (1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูระดับปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 11 โรงเรียน ใช้ประชากรในการศึกษา จำนวน 153 คน ที่ปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 3 ตอนเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 181 ข้อ และเป็นแบบสอบถามความต้องการและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งและการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 1 ข้อ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 กำหนดสิ่งที่จะสอบถาม ประกอบด้วย ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (2) ด้านวิชาการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (3) ด้านบริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (4) ด้านประเภทของสื่อของศูนย์การเรียนรู้ด้วย

ตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (6) ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยและ (7) ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามและเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	ความต้องการระดับมากที่สุด
4	ความต้องการระดับมาก
3	ความต้องการระดับปานกลาง
2	ความต้องการระดับน้อย
1	ความต้องการระดับน้อยที่สุด

2.4 สร้างแบบสอบถาม โดยเอาแนวคิดมาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุปัจจุบัน วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์สอน

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 35 ข้อ (2) ด้านวิชาการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 13 ข้อ (3) ด้านบริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 18 ข้อ (4) ด้านประเภทของสื่อของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 81 ข้อ (5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 15 ข้อ (6) ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 8 ข้อและ (7) ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งและการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 1 ข้อ

2.5 ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจนแจ่มแจ้ง เข้าใจตรงกัน เกณฑ์การให้คะแนนมีความแน่นอนเหมาะสม

2.6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุง และเลือกข้อคำถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและ นำไปทดลองใช้กับครูสอนระดับปฐมวัย จำนวน 6 คน เพื่อตรวจสอบภาษาเพื่อปรับปรุงอีกครั้ง

2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ โดยทดลองใช้กับครูปฐมวัยที่ไม่ใช่ประชากรหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach :1970) ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ หลังจากปรับปรุงแล้ว นำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้สอบถามกับประชากรของการวิจัยเป็น แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

3.1 ขอความร่วมมือด้วยการทำหนังสือ นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือให้ครูตอบแบบสอบถาม และขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ในโรงเรียนปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 153 ฉบับ และรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.3 วัน เวลา ในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลระหว่าง มกราคม 2557 – กุมภาพันธ์ 2557

3.4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน 153 ฉบับ มีความสมบูรณ์ 153 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ โดยสูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาห์น (John W. Best and James V. Kahn) ดังนี้ (Best, John W. and Kahn, James V., 1993) ซึ่งมีสูตรดังนี้

4.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้ในการหาระดับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์สำหรับครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยใช้คอมพิวเตอร์คำนวณ ใช้สูตรดังนี้

$$\text{การหาค่าคะแนนเฉลี่ย} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

n แทน จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถามระดับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์สำหรับครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของริเคอร์ (Likert Rating Scale) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ความต้องการน้อยที่สุด

4.2.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย สำหรับข้อคำถามแต่ละข้อใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

4.2.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (Lefferty, Peter and Rowe, Julain, 1995)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ คือ ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทั้ง N จำนวน

$\sum X$ คือ คะแนนดิบ

N คือ จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่าง

4.2.4 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach:1970)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{\sum S_t^2} \right]$$

โดย α แทน ค่าความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อ

S_i^2 แทน ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามทัศนะของครูในครั้งนี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน รายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=153)

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	3	2
	หญิง	150	98
	รวม	153	100
2	อายุปัจจุบัน		
	21 - 30 ปี	45	30
	31 - 40 ปี	80	52
	41 - 50 ปี	20	13
	51 ปีขึ้นไป	8	5
	รวม	153	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3	วุฒิการศึกษาสูงสุด		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
	ปริญญาตรี	153	100
	ปริญญาโท	-	-
	สูงกว่าปริญญาโท	-	-
	รวม	153	100
4	ประสบการณ์การสอน		
	ต่ำกว่า 5 ปี	-	-
	5 – 10 ปี	35	22.9
	11 – 15 ปี	75	49.0
	มากกว่า 15 ปี	43	28.1
	รวม	153	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด จำนวน 153 คน จำแนกตามเพศพบว่าส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 98 เพศชาย ร้อยละ 2 จำแนกตามอายุพบว่าอายุ มากที่สุด 31-40 ปี ร้อยละ 52 จำแนกวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ปริญญาตรี ร้อยละ 100 จำแนก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตามประสบการณ์สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน 11- 15 ปีมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 49

2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รายละเอียดตามตารางที่ 4.2- 4.19

ตารางที่ 4.2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ของครูปฐมวัย โดยภาพรวมและรายด้าน(N=153)

ข้อที่	ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
1	ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.84	0.44	มาก
2	ด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.77	0.40	มาก
3	ด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.75	0.44	มาก
4	ด้านประเภทของสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.83	0.50	มาก
5	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.02	0.46	มาก
6	ด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.90	0.50	มาก
7	ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.54	0.56	มาก
	รวม	3.82	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณารายประเด็น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.46)

ตารางที่ 4.3 ความต้องการด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็กปฐมวัย(N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	กรอบแนวคิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.95	0.42	มาก
2	โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.91	0.55	มาก
3	บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.71	0.49	มาก
	รวม	3.84	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความต้องการด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.44) และเมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กรอบแนวคิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.42)

ตารางที่ 4.4 กรอบแนวคิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัย(n=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
	1) พัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.12	0.32	มาก
	2) พัฒนาครูปฐมวัยให้เป็นครูมืออาชีพด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.03	0.46	มาก
	3) พัฒนาสื่อการสอนและครูปฐมวัยให้มีคุณภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.68	0.73	มาก
	รวม	3.94	0.45	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
2	วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
	1) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยจัดหา คัดเลือกและผลิตสื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.03	0.61	มาก
	2) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยทำการศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อให้ครูปฐมวัยเป็นครูมืออาชีพ	4.03	0.54	มาก
	3) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัย ศึกษาค้นคว้า นำสื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.72	0.77	มาก
	รวม	3.92	0.57	มาก
3	ปณิธานของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
	1) เสริมสร้างครูปฐมวัย ใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.82	0.68	มาก
	2) เสริมสร้างครูปฐมวัยได้ศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย นำผลงานมาพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัย	3.81	0.76	มาก
	3) เสริมสร้างให้ครูปฐมวัย นำสื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.32	0.55	มาก
	รวม	3.98	0.49	มาก
	รวมทั้งหมด	3.95	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความต้องการแนวคิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.42) พิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปณิธานของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า

1) ทัศนคติของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.32) และน้อยที่สุดคือ พัฒนาสื่อการสอนและครูปฐมวัยให้มีคุณภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.73)

2) วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยจัดหา คัดเลือก และผลิตสื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.61) และมุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยทำการศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อให้ครูปฐมวัยเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.54) น้อยที่สุดคือ มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้า นำสื่อกิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.77)

3) ทัศนคติของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เสริมสร้างให้ครูปฐมวัย นำสื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.55) และ น้อยที่สุดคือ เสริมสร้างครูปฐมวัยได้ศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย นำผลงานมาพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัย ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.76)

ตารางที่ 4.5 โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ฝ่ายบริหาร			
	1) งานบุคคล	3.97	0.67	มาก
	2) งานการเงิน	3.80	0.63	มาก
	3) งานธุรการ	3.75	0.73	มาก
	รวม	3.84	0.62	มาก
2	ฝ่ายวิชาการ			
	1) งานด้านการจัดหาสื่อ	3.90	0.87	มาก
	2) งานด้านการผลิตสื่อ	3.83	0.70	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
3)	งานด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอนด้าน กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.97	0.61	มาก
4)	งานด้านการให้การฝึกอบรมด้านกิจกรรม เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.08	0.64	มาก
5)	งานด้านการวิจัยและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.95	0.63	มาก
6)	งานด้านประเมินและติดตามผล	4.01	0.70	มาก
	รวม	3.96	0.57	มาก
3	ฝ่ายบริการ			
1)	งานบริการ	3.86	0.73	มาก
2)	พัสดุ	3.90	0.76	มาก
3)	งานประชาสัมพันธ์	3.86	0.61	มาก
	รวม	3.88	0.66	มาก
	รวมทั้งหมด	3.91	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความต้องการโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง
กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.55)
เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝ่ายวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1) ฝ่ายบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.62) เมื่อ
พิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานบุคคล ($\bar{X} = 3.97$, S.D. =
0.67) และน้อยที่สุดคือ งานธุรการ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.73)

2) ฝ่ายวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.57) เมื่อ
พิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานด้านการให้การฝึกอบรมด้าน
กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.64) และน้อยที่สุดคือ งานด้านการ
ผลิตสื่อ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.70)

3) ฝ่ายบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานพัสดุ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.76) และน้อยที่สุดคือ งานบริการ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.73) และงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 4.6 บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1	ฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
	1) หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.03	0.60	มาก
	2) หัวหน้าฝ่าย	4.11	0.59	มาก
	3) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	3.99	0.57	มาก
	4) พนักงานธุรการ	3.74	0.71	มาก
	5) เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	3.78	0.64	มาก
	รวม	3.93	0.53	มาก
2	ฝ่ายวิชาการ			
	1) วิทยากรด้านปฐมวัย	3.88	0.73	มาก
	2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.92	0.63	มาก
	รวม	3.90	0.63	มาก
3	ฝ่ายบริการ			
	1) บรรณารักษ์	3.44	0.71	มาก
	2) พนักงานห้องสมุด	3.37	0.70	ปานกลาง
	3) นักวิชาการคอมพิวเตอร์	3.61	0.77	มาก
	รวม	3.47	0.68	มาก
4	ฝ่ายผลิตสื่อและจัดหาสื่อ			
	1) นักวิชาการโสตทัศนศึกษา	3.70	0.80	มาก
	2) นักวิชาการช่างศิลป์	3.50	0.59	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
3)	นายช่างอิเล็กทรอนิกส์	3.48	0.59	ปานกลาง
4)	ช่างภาพ	3.33	0.69	ปานกลาง
	รวม	3.50	0.52	มาก
	รวมทั้งหมด	3.71	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความต้องการบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1) ฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หัวหน้าฝ่าย ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.59) และน้อยที่สุดคือ พนักงานธุรการ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.71)

2) ฝ่ายวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.63) และน้อยที่สุดคือ วิทยากรด้านปฐมวัย ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.73)

3) ฝ่ายบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อปานกลาง 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.77) และน้อยที่สุดคือ พนักงานห้องสมุด ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.70)

4) ฝ่ายผลิตสื่อและจัดหาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อปานกลาง 2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.80) และน้อยที่สุดคือ ช่างภาพ ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 4.7 ความต้องการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย(N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	การเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย	3.86	0.58	มาก
2	การวิจัยและประเมินสื่อทางด้านปฐมวัย	3.73	0.40	มาก
	รวม	3.77	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความต้องการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อนี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 4.8 การเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	พัฒนาครูปฐมวัยโดยจัดการฝึกอบรม	3.94	0.81	มาก
2	พัฒนาครูปฐมวัยโดยการศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมสัมมนา	4.01	0.64	มาก
3	พัฒนาครูโดยการวิจัย ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย พัฒนาครูปฐมวัยโดยการเผยแพร่ความรู้ด้านสื่อเพื่อ	3.76	0.66	มาก
4	ส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.72	0.61	มาก
	รวม	3.86	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความต้องการการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณารายข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พัฒนาครูปฐมวัยโดยการศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมสัมมนา ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.64)

ตารางที่ 4.9 การวิจัยและประเมินสื่อทางด้านปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	การวิจัย			
	1) รวบรวมข้อมูลด้านงานวิจัย	3.63	0.48	มาก
	2) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิจัย	3.67	0.56	มาก
	3) ศึกษาวิจัยด้านสื่อตามความต้องการของครู ปฐมวัย	3.76	0.66	มาก
	4) ให้การสนับสนุนทุนการวิจัย	3.71	0.76	มาก
	5) เผยแพร่ผลงานการวิจัย	3.67	0.69	มาก
	รวม	3.69	0.45	มาก
2	การประเมิน			
	1) การประเมินการฝึกอบรม	3.85	0.47	มาก
	2) การประเมินด้านการวิจัยและพัฒนาสื่อ	3.73	0.61	มาก
	3) การประเมินด้านการผลิตสื่อ	3.64	0.64	มาก
	4) การประเมินด้านการใช้สื่อ	3.89	0.60	มาก
	รวม	3.78	0.44	มาก
	รวมทั้งหมด	3.73	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความต้องการการวิจัยและประเมินสื่อทางด้านปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมิน ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.44) จำแนกเป็นรายข้อได้ดังนี้

1) การวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ศึกษาวิจัยด้านสื่อตามความต้องการของครูปฐมวัย ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.66) และน้อยที่สุดคือ รวบรวมข้อมูลด้านงานวิจัย ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.48)

2) การประเมิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินด้านการใช้สื่อ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.60) และน้อยที่สุดคือ การประเมินด้านการผลิตสื่อ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.64)

ตารางที่ 4.10 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	การบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่	3.81	0.61	มาก
2	การบริการยืมสื่อ	3.73	0.50	มาก
3	ระยะเวลาในการยืมสื่อ	3.73	0.45	มาก
4	บริการตอบคำถามและค้นคว้า	3.69	0.50	มาก
5	บริการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.80	0.47	มาก
	รวม	3.75	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.44) และเมื่อพิจารณารายข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 4.11 ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	การบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่			
	1) จัดหาและผลิตทุกเดือน	3.86	0.69	มาก
	2) จัดหาและผลิตสื่อทุกภาคเรียน	3.65	0.70	มาก
	3) จัดหาและผลิตสื่อทุกปีการศึกษา	3.93	0.70	มาก
	รวม	3.81	0.61	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
2	การบริการยืมสื่อ			
	1) ครั้งละ 1 ชิ้น	3.77	0.73	มาก
	2) ครั้งละ 2 ชิ้น	3.73	0.61	มาก
	3) ครั้งละ 3 ชิ้น	3.69	0.69	มาก
	รวม	3.73	0.50	มาก
3	ระยะเวลาในการยืมสื่อ			
	1) จำนวน 5 วัน	3.82	0.87	มาก
	2) จำนวน 7 วัน	3.68	0.62	มาก
	3) จำนวน 10 วัน	3.69	0.63	มาก
	รวม	3.73	0.45	มาก
4	บริการตอบคำถามและค้นคว้า			
	1) บริการช่วยค้นคว้าหาคำตอบ	3.65	0.64	มาก
	2) บริการตอบคำถามทางโทรศัพท์	3.47	0.87	ปานกลาง
	3) บริการตอบคำถามทางไปรษณีย์	3.46	0.87	ปานกลาง
	4) บริการตอบคำถามทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.90	0.61	มาก
	5) บริการตอบคำถามบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	3.98	0.62	มาก
	รวม	3.69	0.50	มาก
5	บริการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
	1) บริการแนะนำเกี่ยวกับสื่อ	3.93	0.59	มาก
	2) บริการสอนใช้สื่อ	3.97	0.61	มาก
	3) บริการค้นหาสื่อ	3.69	0.63	มาก
	4) บริการเลือกสื่อ	3.60	3.58	มาก
	รวม	3.80	0.47	มาก
	รวมทั้งหมด	3.75	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดหาและการผลิตสื่อใหม่ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.61) จำแนกเป็นรายข้อได้ดังนี้

1) การบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดหาและผลิตสื่อทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.70) และน้อยที่สุดคือ จัดหาและผลิตสื่อทุกภาคเรียน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.70)

2) การบริการยืมสื่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครั้งละ 1 ชิ้น ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.73) และน้อยที่สุดคือ ครั้งละ 3 ชิ้น ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.69)

3) ระยะเวลาในการยืมสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จำนวน 5 วัน ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.87) และน้อยที่สุดคือ ครั้งละ 7 วัน ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.62)

4) บริการตอบคำถามและค้นคว้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ข้อปานกลาง 2 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บริการตอบคำถามบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.62) และน้อยที่สุดคือ บริการคำตอบทางไปรษณีย์ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.87)

5) บริการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บริการสอนใช้สื่อ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.61) และน้อยที่สุดคือ บริการเลือกสื่อ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 4.12 ความต้องการด้านประเภทของสื่อเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	สื่อสิ่งพิมพ์	3.75	0.60	มาก
2	สื่อโสตทัศน	3.95	0.52	มาก
3	สื่อประสม	4.03	0.55	มาก
4	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.73	0.52	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
5	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์	3.80	0.55	มาก
6	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์	3.80	0.68	มาก
7	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะ	3.84	0.54	มาก
8	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์	3.70	0.51	มาก
9	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเกมการศึกษา	3.94	0.51	มาก
	รวม	3.83	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความต้องการด้านประเภทของสื่อเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สื่อประสม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.55)

ตารางที่ 4.13 ความต้องการด้านประเภทของสื่อเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
(n=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	สื่อสิ่งพิมพ์			
	1) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	3.94	0.75	มาก
	2) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	3.85	0.80	มาก
	3) แนวการจัดกิจกรรม(แผนการสอน)	4.01	0.64	มาก
	4) วารสาร	3.60	0.72	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	5) จุลสาร	3.59	0.72	มาก
	6) รายงานการวิจัย	3.72	0.74	มาก
	7) บทความเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย	3.73	0.68	มาก
	8) หนังสืออ้างอิง	3.56	0.66	มาก
	รวม	3.75	0.60	มาก
2	สื่อโสตทัศน			
	1) บัตรคำ	3.92	0.77	มาก
	2) รูปภาพ	4.14	0.61	มาก
	3) ภาพเคลื่อนไหว	3.87	0.73	มาก
	4) สไลด์	3.76	0.7	มาก
	5) แผ่นใส	3.62	0.96	มาก
	6) ซีดีเสียง วีซีดี และดีวีดี	4.18	0.55	มาก
	7) วัสดุจริง	4.31	0.54	มาก
	8) แบบจำลอง	3.77	0.67	มาก
	รวม	3.95	0.52	มาก
3	สื่อประสม			
	1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้	3.85	0.63	มาก
	2) ชุดการสอนรายบุคคล	4.18	0.62	มาก
	3) ชุดการสอนรายกลุ่ม	4.05	0.54	มาก
	รวม	4.03	0.55	มาก
4	สื่ออิเล็กทรอนิกส์			
	1) CAI	3.80	0.65	มาก
	2) E-book	3.73	0.62	มาก
	3) E-training	3.67	0.64	มาก
	4) E-learning	3.74	0.85	มาก
	รวม	3.73	0.52	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
5	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์			
	5.1 มุมหนังสือ			
	1) นิทาน	3.69	0.86	มาก
	2) หนังสือสามมิติ	3.75	0.74	มาก
	3) หนังสือการ์ตูน	3.74	0.85	มาก
	4) บล็อก	3.84	0.80	มาก
	รวม	3.75	0.71	มาก
	5.2 มุมบทบาทสมมติ			
	1) ชุดเครื่องครัว	3.92	0.77	มาก
	2) ชุดสำหรับเด็กอ่อน	3.63	0.78	มาก
	3) ชุดเครื่องเรือนจำลอง	3.68	0.69	มาก
	4) ชุดเครื่องใช้	3.84	0.69	มาก
	5) เครื่องแต่งกาย	3.90	0.67	มาก
	6) หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หุ่นสวมศีรษะ หุ่นไม้ หุ่นชัก	3.85	0.64	มาก
	รวม	3.80	0.55	มาก
	5.3 มุมวิทยาศาสตร์			
	1) สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต	3.61	0.77	มาก
	2) ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	3.94	0.75	มาก
	3) สารและสมบัติของสาร	3.97	0.61	มาก
	4) แรงและการเคลื่อนที่	3.84	0.63	มาก
	5) พลังงาน	3.80	0.71	มาก
	6) กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก	3.74	0.81	มาก
	7) ดาราศาสตร์และอวกาศ	3.86	0.69	มาก
	รวม	3.82	0.56	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
6	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์			
	6.1 วัสดุขีดเขียนสร้างภาพ			
	1) พู่กัน	3.79	0.93	มาก
	2) แผ่นรองวาดภาพ	3.60	0.89	มาก
	3) กระดาษขาหยั่ง	3.56	0.83	มาก
	4) จานสี	3.60	0.97	มาก
	รวม	3.64	0.82	มาก
	6.2 วัสดุสำหรับงานพิมพ์			
	1) แม่พิมพ์	3.86	0.89	มาก
	2) วัสดุสำหรับพิมพ์	3.84	0.83	มาก
	รวม	3.85	0.82	มาก
	6.3 วัสดุสำหรับงานประดิษฐ์			
	1) กรรไกร	4.07	0.79	มาก
	2) กระดาษสีต่างๆ	3.85	0.70	มาก
	3) อุปกรณ์การปั้น	3.80	0.78	มาก
	รวม	3.91	0.61	มาก
7	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะ			
	7.1 เครื่องดนตรี			
	1) ระฆังเล็กสามเหลี่ยม	3.64	0.82	มาก
	2) ลูกแซค	3.73	0.69	มาก
	3) ฉิ่งฉาบ	3.73	0.80	มาก
	4) กรับไม้	3.77	0.79	มาก
	5) กลองเล็ก	3.75	0.79	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	6) แคมบลูลีน	3.78	0.78	มาก
	รวม	3.73	0.63	มาก
	7.2 วัสดุประกอบการเคลื่อนไหว			
	1) เชือก	4.01	0.65	มาก
	2) ริบบิ้นผ้า	3.90	0.74	มาก
	3) ชูลาชูป	3.84	0.70	มาก
	4) ยางยึด	3.93	0.65	มาก
	5) ลูกบอล	4.15	0.67	มาก
	6) ห่วงโหน เชือก ชิงช้าไม้ ชิงช้าयरถยนต์	3.90	0.67	มาก
	7) ลูกเทนนิส ห่วงยาง โบว์ลิ่ง ปาเป้า โยนห่วง ใส่หลัก	3.81	0.81	มาก
	รวม	3.94	0.53	มาก
8	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์			
	8.1 สื่อสิ่งพิมพ์			
	1) หนังสือสารานุกรม	3.74	0.69	มาก
	2) หนังสืออ้างอิง	3.60	0.71	มาก
	รวม	3.67	0.61	มาก
	8.2 สื่อโสตทัศน			
	1) กระดานสำลี	3.45	0.78	มาก
	2) กระดานแม่เหล็ก	3.58	0.72	มาก
	3) กระเป่าพอง	3.55	0.66	มาก
	รวม	3.53	0.63	มาก
	8.3 ห้องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย			
	1) ห้องกิจกรรมฝึกภาษาการเล่าเรื่อง	3.76	0.67	มาก
	2) ห้องกิจกรรมเพื่อสาธิตและทดลอง	3.68	0.70	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
3)	ห้องกิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ	3.80	0.73	มาก
4)	ห้องกิจกรรมดนตรีและเพลง	4.13	0.60	มาก
	รวม	3.84	0.55	มาก
9	สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเกมการศึกษา			
1)	เกมจับคู่ภาพ	4.02	0.71	มาก
2)	เกมภาพตัดต่อ	4.14	0.61	มาก
3)	เกมโดมิโน	4.05	0.62	มาก
4)	เกมเรียงลำดับ	4.03	0.71	มาก
5)	เกมจัดหมวดหมู่	3.89	0.73	มาก
6)	เกมสังเกตรายละเอียดของภาพหรือลวดลาย	4.01	0.51	มาก
7)	เกมเรียงลำดับอนุกรม	3.68	0.69	มาก
8)	เกมหาความสัมพันธ์แบบอุปมาอุปไมย	3.69	0.76	มาก
9)	เกมพื้นฐานการบวก	4.05	0.62	มาก
10)	เกมจับคู่แบบตารางสัญลักษณ์	3.85	0.70	มาก
	รวม	3.94	0.51	มาก
	รวมทั้งหมด	3.83	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความต้องการด้านประเภทของสื่อเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สื่อประสม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.55) จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1) สื่อสิ่งพิมพ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แผนการจัดการกิจกรรม(แผนการสอน) ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.64) และน้อยที่สุดคือ หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.66)

2) สื่อโสตทัศน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ซีดีเสียง วีซีดี และดีวีดี ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.55) และน้อยที่สุดคือ แผ่นใส ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.96)

3) สื่อประสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชุดการสอนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.62) และน้อยที่สุดคือ ชุดการการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.63)

4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ CAI ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.65) และน้อยที่สุดคือ E-training ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.64)

5) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์

5.1) มุมหนังสือโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บล็อก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.80) และน้อยที่สุดคือ นิทาน ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.86)

5.2) มุมบทบาทสมมติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชุดเครื่องบิน ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.77) และน้อยที่สุดคือ ชุดสำหรับเด็กอ่อน ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.78)

5.3) มุมวิทยาศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สารและสมบัติของสาร ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.61) และน้อยที่สุดคือ สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.77)

6) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

6.1) วัสดุขีดเขียนสร้างภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พู่กัน ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.93) และน้อยที่สุดคือ กระดานขาค้าง ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.83)

6.2) วัสดุสำหรับงานพิมพ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แม่พิมพ์ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.89) และน้อยที่สุดคือ วัสดุสำหรับพิมพ์ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.83)

6.3) วัสดุสำหรับประดิษฐ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กรรไกร ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.79) และน้อยที่สุดคือ อุปกรณ์การปั้น ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.78)

7) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหว

7.1) เครื่องดนตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แหมบลูลิน ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.78) และน้อยที่สุดคือ ระฆังเล็กสามเหลี่ยม ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.82)

7.2) วัสดุประกอบการเคลื่อนไหว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ลูกบอล ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67) และน้อยที่สุดคือ ลูกเทนนิส ห่วงยาง โบว์ลิ่ง ปาเป้า ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.81)

8) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์

8.1) สื่อสิ่งพิมพ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หนังสือสารานุกรม ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.69) และน้อยที่สุดคือ หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.71)

8.2) สื่อโสตทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระดานแม่เหล็ก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.72) และน้อยที่สุดคือ กระดานสำลี ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.78)

8.3) ห้องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องกิจกรรมดนตรีและเพลง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.60) และน้อยที่สุดคือ ห้องกิจกรรมเพื่อสาธิตและทดลอง ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.79)

9) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเกมการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เกมภาพตัดต่อ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.61) และน้อยที่สุดคือ เกมเรียงลำดับอนุกรม ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 4.14 ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.01	0.46	มาก
2	การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.02	0.52	มาก
	รวม	4.02	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณารายข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.52)

ตารางที่ 4.15 ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
	1) มีการจัดสวน ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ รอบๆ บริเวณ	4.10	0.73	มาก
	2) มีโต๊ะ เก้าอี้ เพื่อให้ผู้ใช้บริการพักผ่อนรอบๆ บริเวณ	3.99	0.71	มาก
	3) มีสถานที่สำหรับจอดยานพาหนะอย่างเพียงพอ สำหรับผู้ใช้บริการ	4.09	0.57	มาก
	4) มีโรงอาหารสำหรับให้บริการ	4.03	0.66	มาก
	5) มีระบบการกำจัดขยะ อย่างถูกสุขลักษณะ	3.91	0.49	มาก
	6) มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายนอกอาคารอย่างเพียงพอ	3.96	0.44	มาก

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
	รวม	4.01	0.46	มาก
2	การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
1)	มีพื้นที่ว่างสำหรับจัดนิทรรศการ	3.90	0.64	มาก
2)	มีการจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.04	0.52	มาก
3)	มีแสงสว่างเพียงพอ	4.02	0.52	มาก
4)	อากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.02	0.74	มาก
5)	มีห้องพักรับรองสำหรับผู้มาใช้บริการ	3.92	0.75	มาก
6)	มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายในอาคารอย่างเพียงพอ	4.20	0.57	มาก
7)	มีระบบเครื่องปรับอากาศ	4.12	0.60	มาก
8)	มีห้องสำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.87	0.78	มาก
9)	มีระบบการรักษาความปลอดภัยและอุปกรณ์ป้องกันเหตุอัคคีภัย	4.05	0.72	มาก
	รวม	4.02	0.52	มาก
	รวมทั้งหมด	4.02	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.46) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.52) จำแนกเป็นรายข้อได้ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดสวน ปลูกต้นไม้ดอกไม้รอบๆบริเวณ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.73) และน้อยที่สุดคือ มีระบบการจัดขยะ อย่างถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.49)

2) การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายในอาคารอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.57) และน้อยที่สุดคือ มีห้องสำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 4.16 ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างห้องพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	บริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.91	0.42	มาก
2	ลักษณะพื้นที่ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.89	0.59	มาก
	รวม	3.90	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.50) และเมื่อพิจารณารายข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.42)

ตารางที่ 4.17 ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	บริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
	1) บริเวณโรงเรียนที่สังกัดเทศบาล	4.06	0.68	มาก
	2) บริเวณสำนักงานเทศบาล	3.83	0.47	มาก
	3) บริเวณแยกเฉพาะศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.84	0.56	มาก
	รวม	3.91	0.42	มาก

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
2	ลักษณะพื้นที่ตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเอง			
	1) บริเวณศูนย์กลางของการคมนาคม สะดวกในการเดินทาง	3.80	0.70	มาก
	2) บริเวณไม่ควรอยู่ใกล้อาคารสูง	3.97	0.67	มาก
	3) มีบริเวณกว้างขวาง	4.05	0.83	มาก
	4) อยู่ห่างจากเสียงรบกวน	3.93	0.86	มาก
	5) เป็นเอกเทศสามารถขยายหรือต่อเติมได้	3.72	0.68	มาก
	รวม	3.89	0.59	มาก
	รวมทั้งหมด	3.90	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.50) จำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1) บริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บริเวณที่สังกัดโรงเรียนเทศบาล ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.68) และน้อยที่สุดคือ บริเวณสำนักงานเทศบาล ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.47)

2) ลักษณะพื้นที่ตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีบริเวณกว้างขวาง ($\bar{X} = 4.05$ S.D. = 0.83) และน้อยที่สุดคือ เป็นเอกเทศสามารถขยายหรือต่อเติมได้ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.86)

ตารางที่ 4.18 ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง
กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่	3.52	0.51	มาก
2	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง	3.86	0.81	มาก
3	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ	3.25	0.68	ปานกลาง
	รวม	3.54	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของ
ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณารายข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกด้าน
สิ่งแวดล้อมของห้อง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.81)

ตารางที่ 4.19 การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้าง
พัฒนาการเด็กปฐมวัย (N=153)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่			
	1) ห้องเตรียมงาน	3.62	0.64	มาก
	2) ห้องเอนกประสงค์	3.54	0.57	มาก
	3) ห้องที่ใช้ศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคล	3.58	0.63	มาก
	4) ห้องพักผ่อน	3.46	0.76	ปานกลาง
	5) ห้องเก็บอุปกรณ์	3.39	0.77	ปานกลาง
	รวม	3.52	0.51	มาก
2	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง			
	1) ระบบปรับอากาศ	3.90	0.96	มาก
	2) ระบบไฟฟ้า	4.08	0.77	มาก
	3) ระบบเสียง	3.60	0.96	มาก
	รวม	3.86	0.81	มาก

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
3	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ			
	1) ลิฟท์ขนของ	2.90	1.00	ปานกลาง
	2) รถขนของ	3.23	0.88	ปานกลาง
	3) เครื่องมือสื่อสาร	3.61	0.63	มาก
	รวม	3.25	0.68	ปานกลาง
	รวมทั้งหมด	3.54	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.56) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อได้ดังนี้

1) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องเตรียมงาน ($\bar{X} = 3.62$ S.D. = 0.64) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ห้องเก็บอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.77)

2) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระบบไฟฟ้า ($\bar{X} = 4.08$ S.D. = 0.77) และน้อยที่สุดคือ ระบบเสียง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.96)

3) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เครื่องมือสื่อสาร ($\bar{X} = 3.61$ S.D. = 0.63) และน้อยที่สุดคือ ลิฟท์ขนของ ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 1.00)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.1.1 ครูปฐมวัยควรได้ดูแลงบประมาณและตรวจสอบความต้องการการจัดงบประมาณของโรงเรียนด้วยตนเอง

3.1.2 ควรพัฒนาตามด้านความต้องการที่สำรวจเพื่อประโยชน์สูงสุด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และดำเนินการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 3) เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 4) เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านประเภทสื่อของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 5) เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 6) เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 7) เพื่อศึกษาความต้องการของครูปฐมวัยในด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ประชากร ได้แก่ ครูสอนระดับปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 153 คน จำนวน 11 โรงเรียน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 181 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ข้อ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่จะประเมิน ขั้นที่ 2 ศึกษาค้นคว้า จากเอกสาร ตำรา เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม และเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ขั้นที่ 4 สร้างแบบสอบถาม ขั้นที่ 5 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะขั้นที่ 7 ทดลองใช้แบบสอบถาม และขั้นที่ 8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ที่ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 153 ฉบับ โดยรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับคืน จำนวน 153 ฉบับ และมีความสมบูรณ์ 153 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลา ตุลาคม 2556 – มิถุนายน 2557

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความเชื่อมั่น

1.4 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี วุฒิการศึกษาที่จบส่วนใหญ่เป็นวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์สอน 11 - 15 ปี

1.4.2 ความคิดเห็นของครูปฐมวัย เกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

(1) ครูมีความเห็นว่าควรมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับปรัชญา คือพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย วิสัยทัศน์ คือมุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยจัดหา คัดเลือกและผลิตสื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยทำการศึกษาวิจัยด้าน

กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อให้ครูปฐมวัยเป็นครูมืออาชีพ และปณิธาน คือ เสริมสร้างให้ครูปฐมวัย นำสื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

(2) ครูมีความเห็นว่าควรมีโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับฝ่ายบริหาร คือ งานบุคคล ฝ่ายวิชาการ คือ งาน ด้านการให้การฝึกอบรมด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย และฝ่ายบริการ คือ งานพัสดุ

(3) ครูมีความเห็นว่าควรมีบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ เด็กปฐมวัยเกี่ยวกับฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ หัวหน้าฝ่าย ฝ่ายวิชาการ คือ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ฝ่ายบริการ คือ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ และ ฝ่ายผลิตสื่อและจัดหาสื่อ คือ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา

2) ด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

(1) ครูมีความเห็นว่าควรมีการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับ ปฐมวัย คือ โดยการศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมสัมมนา

(2) ครูมีความเห็นว่าควรมีการวิจัยและประเมินสื่อทางด้านปฐมวัยเกี่ยวกับการวิจัย คือ การศึกษาวิจัยด้านสื่อตามความต้องการของครูปฐมวัย และการประเมิน คือ การประเมิน ด้านการใช้สื่อ

3) ด้านการบริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

(1) ครูมีความเห็นว่าควรมีการบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่ คือ จัดหา และผลิตสื่อทุกปีการศึกษา

(2) ครูมีความเห็นว่าควรมีการบริการยืมสื่อ ครั้งละ 1 ชิ้น

(3) ครูมีความเห็นว่าควรมีระยะเวลาในการยืมสื่อ คือ จำนวน 5 วัน

(4) ครูมีความเห็นว่าควรมีบริการตอบคำถามและค้นคว้า คือ บริการตอบ คำถามบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

(5) ครูมีความเห็นว่าควรมีบริการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ บริการสอนใช้สื่อ

4) ด้านประเภทของสื่อ

(1) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อประสม คือ ชุดการสอนรายบุคคล

(2) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อสิ่งพิมพ์ คือ แนวการจัดกิจกรรม (แผนการ สอน)

(3) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อโสตทัศน คือ วัสดุจริง

(4) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

(5) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับ มุมหนังสือ คือ บล็อก มุมบทบาทสมมติ คือ ชุดเครื่องครัว และมุม วิทยาศาสตร์ คือ สารและสมบัติของสาร

(6) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับ วัสดุขีดเขียนสร้างภาพ คือ พู่กัน วัสดุสำหรับ งานพิมพ์ คือ แม่พิมพ์ และวัสดุสำหรับงานประดิษฐ์ คือ กรรไกร

(7) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท วัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเกี่ยวกับ เครื่องดนตรี คือ แทมบลูลิน วัสดุ ประกอบการเคลื่อนไหว คือ ลูกบอล

(8) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับ สื่อสิ่งพิมพ์ คือ หนังสือสารานุกรม สื่อโสตทัศน คือ กระดานแม่เหล็ก และห้องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย คือ ห้องกิจกรรมดนตรีและ เพลง

(9) ครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภท อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเกมการศึกษา คือ เกมภาพตัดต่อ

5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

(1) ครูมีความเห็นว่าควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ ด้วยตนเอง คือ มีการจัดสวน ปลูกต้นไม้ ดอกไม้รอบๆ บริเวณ

(2) ครูมีความเห็นว่าควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วย ตนเอง คือ มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายในอาคารอย่างเพียงพอ

6) ด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

(1) ครูมีความเห็นว่าควรมีบริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ บริเวณโรงเรียนที่สังกัดเทศบาล

(2) ครูมีความเห็นว่าควรมีลักษณะพื้นที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ มี บริเวณกว้างขวาง

7) ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

(1) ครูมีความเห็นว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ คือ ห้องเตรียมงาน

(2) ครูมีความเห็นว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง คือ ระบบไฟฟ้า

(3) ครูมีความเห็นว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ คือ เครื่องมือสื่อสาร

2. อภิปรายผล

อภิปรายผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย

2.1 ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่าครูมีความเห็นว่าควรมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีปรัชญาเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย เนื่องจากศูนย์การเรียนมีบทบาทเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ 2546 การพัฒนาการเด็กเป็นหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องได้สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล

2.2 ด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่าครูมีความเห็นว่าควรมีการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย โดยการศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมสัมมนาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์ชัย มนุชาราม (2536) ที่กล่าวว่า ควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาการฝึกอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

2.3 ด้านการบริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่าครูมีความเห็นว่าควรมีการบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ต้องการสื่อที่ทันสมัยและต้องการให้มีการจัดหาสื่อเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู

2.4 ด้านประเภทของสื่อ พบว่าครูมีความเห็นว่าควรมีสื่อประสมคือชุดการสอนรายบุคคล เนื่องจากชุดการสอนรายบุคคลเป็นสื่อหลากหลายประเภทที่มีการวางแผนการใช้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อรรถจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545) สรุปได้ว่าศูนย์การเรียนรู้ควรมีสื่อประสมและอุปกรณ์การเรียนต่างๆ

2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่าครูมีความเห็นว่าควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ มีการจัดสวน ปลูกต้นไม้ ดอกไม้รอบๆ บริเวณ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ผลสนอง (2540:113) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่าการจัดบริเวณพื้นที่รอบนอกมีสวนสมุนไพร รั้วไม้ยืนต้น ไม้เลื้อยเรือนเพาะชำ มีสวนดอกไม้ พืชสวน

ครัว สนามหญ้า สนามเด็กเล่นและการจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายในอาคารอย่างเพียงพอ

2.6 ด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่าครูมีความเห็นว่าควรมีบริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ บริเวณโรงเรียนที่สังกัดเทศบาลและลักษณะพื้นที่ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ มีบริเวณกว้างขวางเนื่องจากศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองควรมีที่ตั้งที่ครูเดินทางได้สะดวกจึงควรตั้งในบริเวณโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญทิพย์ พรหมเจริญ (2541:102) เรื่องรูปแบบการบริหารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการจัดการด้านพื้นที่ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาควรตั้งอยู่ในที่ที่ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ได้สะดวก และธวัช ชือสัตย์ (2541: 95) พบว่า ศูนย์เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สำหรับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่จะจัดตั้งขึ้นเป็นอาคารเอกเทศมีรูปแบบลักษณะของโครงสร้างพื้นฐานมีพื้นที่ก่อสร้างอยู่ส่วนหน้าบริเวณส่วนการศึกษาอยู่ในบริเวณโรงเรียน

2.7 ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าครูมีความเห็นว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ คือ ห้องเตรียมงาน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง คือ ระบบไฟฟ้าและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ คือ เครื่องมือสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญทิพย์ พรหมเจริญ (2541: 102) เรื่องรูปแบบการบริหารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ห่างไกลจากสิ่งรบกวน มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างพอเพียง สามารถปรับควบคุมระบบแสงสว่างและบรรยากาศได้อย่างเหมาะสมควรมีห้องเตรียมและมีระบบไฟฟ้าที่ทันสมัย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยในแต่ละด้าน มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 ด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

1) ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยมีปรัชญา คือพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย วิสัยทัศน์ คือมุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยจัดหา คัดเลือกและผลิตสื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยทำการศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อให้ครูปฐมวัยเป็นครูมืออาชีพ ปณิธาน คือ เสริมสร้างให้ครูปฐมวัย นำสื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3.1.2 ด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรดำเนินการดังนี้

- 1) มีการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย โดยการศึกษาดูงาน และเข้าร่วมประชุมสัมมนา
- 2) สนับสนุนการวิจัยและประเมินสื่อทางด้านปฐมวัยเกี่ยวกับการวิจัย โดยการศึกษาวิจัยด้านสื่อตามความต้องการของครูปฐมวัย และการประเมิน โดยการประเมินด้านการใช้สื่อ

3.1.3 ด้านการบริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีการ

- 1) การบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่ โดยจัดหาและผลิตสื่อทุกปีการศึกษา
- 2) การบริการยืมสื่อ ครั้งละ 1 ชิ้น
- 3) ระยะเวลาในการยืมสื่อ คือ จำนวน 5 วัน
- 4) บริการตอบคำถามและค้นคว้า โดยบริการตอบคำถามบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต
- 5) บริการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยบริการสอนใช้สื่อ

3.1.4 ด้านประเภทของสื่อ ควรมีสื่อแต่ละด้านดังนี้

- 1) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรมี คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 2) สื่อสิ่งพิมพ์ ควรมีแนวการจัดกิจกรรม(แผนการสอน)
- 3) สื่อโสตทัศน ควรมีวัสดุจริง
- 4) สื่อประสม ควรมี ชุดการสอนรายบุคคล
- 5) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับ มุมหนังสือ ควรมีบล็อกล มุมบทบาทสมมติ ควรมีชุดเครื่องครัว และมุมวิทยาศาสตร์ ควรมีเกี่ยวกับสาร และสมบัติของสาร
- 6) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบ กิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับ วัสดุขีดเขียนสร้างภาพ ควรมีฟูกัน วัสดุสำหรับงานพิมพ์ ควรมี แม่พิมพ์ และวัสดุสำหรับงานประดิษฐ์ ควรมีกรรไกร
- 7) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเกี่ยวกับ เครื่องดนตรี ควรมีแทมบลูดีน วัสดุประกอบการเคลื่อนไหว ควรมีลูกบอล
- 8) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม เสริมประสบการณ์เกี่ยวกับ สื่อสิ่งพิมพ์ ควรมีหนังสือสารานุกรม สื่อโสตทัศน ควรมี กระดานแม่เหล็ก และห้องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ควรมีห้องกิจกรรมดนตรีและเพลง

9) สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม
เกมการศึกษา ควรมีเกมภาพตัดต่อ

3.1.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ควรดำเนินการดังนี้

- 1) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีการจัดสวน
ปลูกต้นไม้ ดอกไม้รอบๆ บริเวณ
- 2) การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีห้องน้ำ ห้อง
ส้วมสำหรับบริการภายในอาคารอย่างเพียงพอ

3.1.6 ด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรดำเนินการดังนี้

- 1) บริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรจัดตั้งบริเวณโรงเรียนที่สังกัด
เทศบาล
- 2) ลักษณะพื้นที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีบริเวณกว้างขวาง

3.1.7 ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ควรดำเนินการดังนี้

- 1) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ ควรมีห้องเตรียมงาน
- 2) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง ควรมีระบบไฟฟ้าที่ดี
- 3) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ ควรมีเครื่องมือสื่อสาร

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความต้องการด้านวิชาการการเสริมสร้างการพัฒนา
ความรู้ของครูระดับปฐมวัย มากที่สุด ดังนั้นจึงควรวิจัยเกี่ยวกับตามความต้องการการพัฒนาความรู้
ของครูระดับปฐมวัยเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3.2.2 ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความต้องการสื่อประสมคือชุดการสอนรายบุคคลที่
เสริมสร้างพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมประชาสงเคราะห์ (2544) *ศึกษากรณี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพื้นที่หน่วยพัฒนาและสงเคราะห์
ชาวเขา ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- ครรชิต มาลัยวงศ์ (2540) *ทัศน์ไอที ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
กรุงเทพมหานคร*
- จริยา เหนียนเฉลย (2535) *เทคโนโลยีการศึกษา กรุงเทพมหานคร สหมิตรออฟเซท*
- ฉวีวรรณ ยิ้มกระโทก (2550) “การศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล
เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) “เทคโนโลยีการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา* หน่วยที่1 หน้า 9-11 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ชิน คล้ายปาน (2532) *เทคโนโลยีทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร ฝ่ายบริการสื่อการศึกษาสำนัก
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- ทรงชัย ลิมปพฤกษ์ (2532) “โครงการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของสำนักงานเขตบางเขน
กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิชาเทคโนโลยีทาง
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- บุบผา พรหมศร (2542) “ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
เล่นเกมกลางแจ้งและกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่น” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์ (2531) *นวัตกรรมการศึกษา กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- รัชณี โพธิ์ทา (2555) “ความต้องการศูนย์สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2” การศึกษาค้นคว้า
อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ลดาวรณ ดีสม (2546) “การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม
การเรียนรู้แบบต่อภาพ” ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษา
ปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วนิดา จึงประสิทธิ์ (2532) *การบริหารและบริกรงานโสตทัศนศึกษา* นครปฐม มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- ศิริพงศ์ พยอมยิ้ม (2533) *การเลือกและการใช้สื่อการสอน* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534) *เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา
สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (2532) *คู่มือศูนย์สื่อการศึกษา*
กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- อัจฉรา ตั้งสงบ (2535) “การดำเนินการจัดตั้งศูนย์สื่อศึกษากับพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียน
การสอนของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านห้วยเป่า จังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545) *สื่อยอดการพัฒนาการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร เบรินเน็ต
- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2548) *การจัดการและนิเทศสื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.

ภาคผนวก

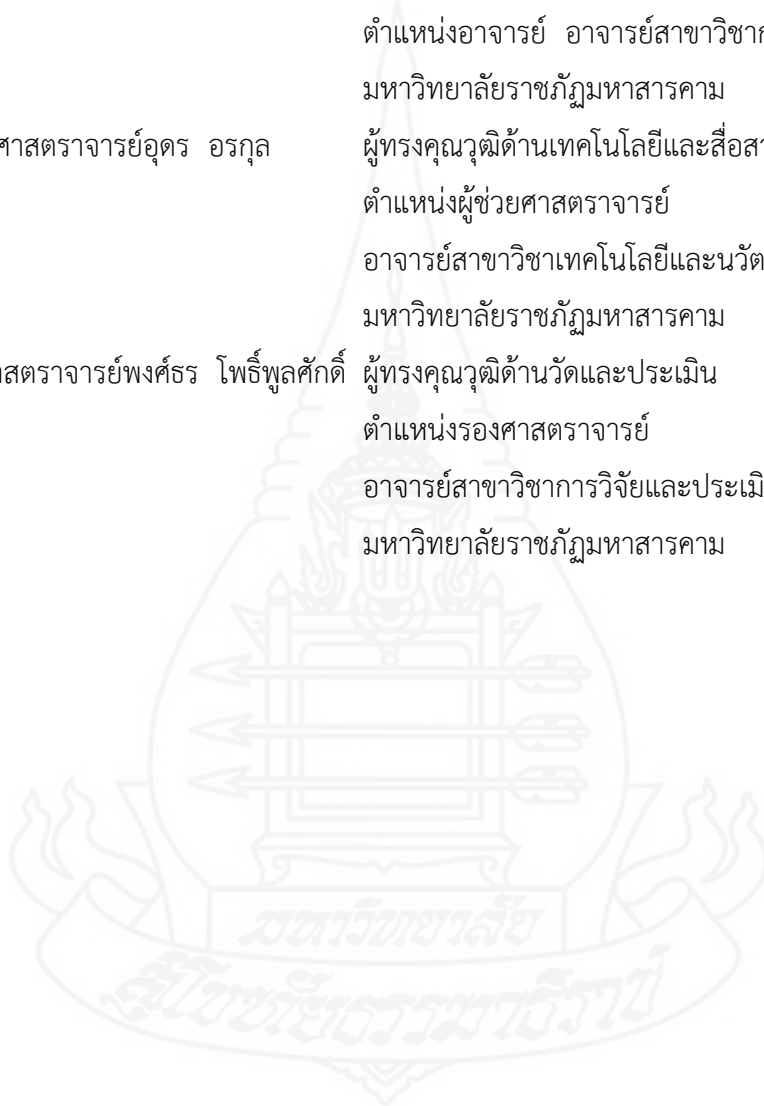
ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

1. อาจารย์ไพระพร รัตนาเกียรติ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา
ตำแหน่งอาจารย์ อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหา
วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุตร อรุณ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์
อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. รองศาสตราจารย์พงศ์ธร โพธิ์พลศักดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมิน
ตำแหน่งรองศาสตราจารย์
อาจารย์สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

**เรื่อง ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความต้องการที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

3. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แบ่งออกเป็นความต้องการจำนวน 7 ด้าน ได้แก่

1. ความต้องการด้านการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
2. ความต้องการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
3. ความต้องการด้านการบริการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
4. ความต้องการด้านประเภทของสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
5. ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
6. ความต้องการด้านสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
7. ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อ

เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอุไรรัตน์ นุริตานนท์

โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตรงกับสถานภาพตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2. อายุปัจจุบัน

- 1) 21 – 30 ปี
- 2) 31 – 40 ปี
- 3) 41 – 50 ปี
- 4) 51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) ปริญญาโท
- 4) ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การสอน

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 – 10 ปี
- 3) 11 -20 ปี
- 4) มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ตรงกับความต้องการของท่าน

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1	ความต้องการด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.1 ด้านกรอบแนวคิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.1.1 ปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1) พัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	2) พัฒนาครูปฐมวัย ให้เป็นครูมืออาชีพด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	3) พัฒนาสื่อการสอนและครูปฐมวัยให้มีคุณภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.1.2 วิสัยทัศน์ของครูศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยจัดหา คัดเลือกและผลิตสื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย					
	2) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยทำการศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อให้ครูปฐมวัยเป็นครูมืออาชีพ					
	3) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัย ศึกษาค้นคว้า นำสื่อ กิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.1.3 ภาระงานของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1) เสริมสร้างครูปฐมวัย ใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
2) เสริมสร้างครูปฐมวัยได้ศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย นำผลงานมาพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัย						

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	3) เสริมสร้างให้ครูปฐมวัย นำสื่อ กิจกรรมและ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.2 ด้านโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.2.1 ฝ่ายบริหาร					
	1) งานบุคคล					
	2) งานการเงิน					
	3) งานธุรการ					
	1.2.2 ฝ่ายวิชาการ					
	1) งานด้านการจัดหาสื่อ					
	2) งานด้านการผลิตสื่อ					
	3) งานด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอนด้านกิจกรรม เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	4) งานด้านการให้การฝึกอบรมด้านกิจกรรม เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	5) งานด้านการวิจัยและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	6) งานด้านประเมินและติดตามผล					
	1.2.3 ฝ่ายบริการ					
	1) งานบริการ					
	2) งานพัสดุ					
	3) งานประชาสัมพันธ์					
	1.3 ด้านบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.3.1 ฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1) หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	2) หัวหน้าฝ่าย					
	3) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป					
	4) พนักงานธุรการ					
	5) เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	1.3.2 ฝ่ายวิชาการ					
	1) วิทยากรด้านปฐมวัย					
	2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1.3.3 ฝ่ายบริการ					
	1) บรรณารักษ์					
	2) พนักงานห้องสมุด					
	3) นักวิชาการคอมพิวเตอร์					
	1.3.4 ฝ่ายผลิตสื่อและจัดหา					
	1) นักวิชาการโสตทัศนศึกษา					
	2) นักวิชาการช่างศิลป์					
	3) นายช่างอิเล็กทรอนิกส์					
	4) ช่างภาพ					
2	ความต้องการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	2.1 ด้านการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย					
	1) พัฒนาครูปฐมวัยโดยจัดการฝึกอบรม					
	2) พัฒนาครูปฐมวัยโดยการศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมสัมมนา					
	3) พัฒนาครูโดยการวิจัย ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	4) พัฒนาครูปฐมวัยโดยการเผยแพร่ความรู้ด้านสื่อเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	2.2 ด้านการวิจัยและประเมินสื่อทางด้านปฐมวัย					
	2.2.1 ด้านการวิจัย					
	1) รวบรวมข้อมูลด้านงานวิจัย					
	2) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิจัย					
	3) ศึกษาวิจัยด้านสื่อตามความต้องการของครูปฐมวัย					
	4) ให้การสนับสนุนทุนการวิจัย					
	5) เผยแพร่ผลงานการวิจัย					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	2.2.2 ด้านการประเมิน					
	1) การประเมินการฝึกอบรม					
	2) การประเมินด้านการวิจัยและพัฒนาสื่อ					
	3) การประเมินด้านการผลิตสื่อ					
	4) การประเมินด้านการใช้สื่อ					
3	ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	3.1 การบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่					
	1) จัดหาและผลิตทุกเดือน					
	2) จัดหาและผลิตสื่อทุกภาคเรียน					
	3) จัดหาและผลิตสื่อทุกปีการศึกษา					
	3.2 การบริการยืมสื่อ					
	1) ครั้งละ 1 ชั้น					
	2) ครั้งละ 2 ชั้น					
	3) ครั้งละ 3 ชั้น					
	3.3 ระยะเวลาในการยืมสื่อ					
	1) จำนวน 5 วัน					
	2) จำนวน 7 วัน					
	3) จำนวน 10 วัน					
	3.4 บริการตอบคำถามและค้นคว้า					
	1) บริการช่วยค้นคว้าหาคำตอบ					
	2) บริการตอบคำถามทางโทรศัพท์					
	3) บริการตอบคำถามทางไปรษณีย์					
	4) บริการตอบคำถามทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
	5) บริการตอบคำถามบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
	3.5 บริการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	1) ให้บริการแนะนำเกี่ยวกับสื่อ					
	2) ให้บริการสอนใช้สื่อ					
	3) ให้บริการค้นหาสื่อ					
	4) ให้บริการเลือกสื่อ					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ					
		5	4	3	2	1	
4	ความต้องการด้านประเภทของสื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
	4.1 สื่อสิ่งพิมพ์						
		1) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
		2) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
		3) แนวการจัดกิจกรรม(แผนการสอน)					
		4) วารสาร					
		5) จุลสาร					
		6) รายงานการวิจัย					
		7) บทความเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย					
		8) หนังสืออ้างอิง					
		4.2 สื่อโสตทัศน์					
		1) บัตรคำ					
		2) รูปภาพ					
		3) ภาพเคลื่อนไหว					
		4) สไลด์					
		5) แผ่นใส					
		6) ซีดีเสียง วีซีดี และดีวีดี					
		7) วัสดุจริง					
		8) แบบจำลอง					
		4.3 สื่อประสม					
		1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้					
		2) ชุดการสอนรายบุคคล					
		3) ชุดการสอนรายกลุ่ม					
		4.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
		1) CAI					
		2) E-book					
		3) E-training					
		4) E-learning					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
4.5 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์						
4.5.1 มุมหนังสือ						
	1) นิทาน					
	2) หนังสือสามมิติ					
	3) หนังสือการ์ตูน					
	4) บล็อก					
4.5.2 มุมบทบาทสมมติ						
	1) ชุดเครื่องครัว					
	2) ชุดสำหรับเด็กอ่อน					
	3) ชุดเครื่องเรือนจำลอง					
	4) ชุดเครื่องใช้					
	5) เครื่องแต่งกาย					
	6) หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หุ่นสวมศีรษะ หุ่นไม้ หุ่นซีก					
4.5.3 มุมวิทยาศาสตร์						
	1) มุมสิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต					
	2) มุมชีวิตกับสิ่งแวดล้อม					
	3) มุมสารและสมบัติของสาร					
	4) มุมแรงและการเคลื่อนที่					
	5) มุมพลังงาน					
	6) มุมกระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก					
	7) มุมดาราศาสตร์และอวกาศ					
4.6 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์						
4.6.1 วัสดุขีดเขียนสร้างภาพ						
	1) พู่กัน					
	2) แผ่นรองวาดภาพ					
	3) กระดานขาค้าง					
	4) จานสี					
4.6.2 วัสดุสำหรับงานพิมพ์						
	1) แม่พิมพ์					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	2) วัสดุสำหรับพิมพ์					
	4.6.3 วัสดุสำหรับงานประดิษฐ์					
	1) กระดาษ					
	2) กระดาษสีต่างๆ					
	3) อุปกรณ์การปั้น					
	4.7 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
	4.7.1 เครื่องดนตรี					
	1) ระฆังเล็กสามเหลี่ยม					
	2) ลูกแซค					
	3) ฉิ่งฉาบ					
	4) กรับไม้					
	5) กลองเล็ก					
	6) แทมบลูอีน					
	4.7.2 วัสดุประกอบการเคลื่อนไหว					
	1) เชือก					
	2) ริบบิ้นผ้า					
	3) สตาสูป					
	4) ยางยืด					
	5) ลูกบอล					
	6) ห่วงโหนด เชือก ขิงข่าไม้ ขิงข่าयरถยนต์					
	7) ลูกเทนนิส ห่วงยางโบว์ลิง ปาเป้าโยนห่วงใส่หลัก					
	4.8 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์					
	4.8.1 สื่อสิ่งพิมพ์					
	1) หนังสือสารานุกรม					
	2) หนังสืออ้างอิง					
	4.8.2 สื่อโสตทัศน					
	1) กระดานสำลี					
	2) กระดานแม่เหล็ก					
	3) กระเป่าพอง					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	4.8.3 ห้องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1) ห้องกิจกรรมฝึกภาษาการเล่าเรื่อง					
	2) ห้องกิจกรรมเพื่อสาดิตและทดลอง					
	3) ห้องกิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ					
	4) ห้องกิจกรรมดนตรีและเพลง					
	4.9 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเกมการศึกษา					
	1) เกมจับคู่ภาพ					
	2) เกมภาพตัดต่อ					
	3) เกมโดมิโน					
	4) เกมเรียงลำดับ					
	5) เกมจัดหมวดหมู่					
	6) เกมสังเกตรายละเอียดของภาพหรือลวดลาย					
	7) เกมเรียงลำดับอนุกรม					
	8) เกมหาความสัมพันธ์แบบอุปมาอุปไมย					
	9) เกมพื้นฐานการบวก					
	10) เกมจับคู่แบบตารางสัญลักษณ์					
5	ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย 5.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	1) มีการจัดสวน ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ รอบๆ บริเวณ					
	2) มีโต๊ะ เก้าอี้ เพื่อให้ผู้ใช้บริการพักผ่อนรอบๆ บริเวณ					
	3) มีสถานที่สำหรับจอดยานพาหนะอย่างเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ					
	4) มีโรงอาหารสำหรับให้บริการ					
	5) มีระบบการกำจัดขยะ อย่างถูกสุขลักษณะ					
	6) มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายนอกอาคารอย่างเพียงพอ					
	5.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	1) มีพื้นที่ว่างสำหรับจัดนิทรรศการ					
	2) มีการจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและ					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	นวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	3) มีแสงสว่างเพียงพอ					
	4) อากาศถ่ายเทได้สะดวก					
	5) มีห้องพักรับรองสำหรับผู้มาใช้บริการ					
	6) มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายในอาคารอย่างเพียงพอ					
	7) มีระบบเครื่องปรับอากาศ					
	8) มีห้องสำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น					
	9) มีระบบการรักษาความปลอดภัยและอุปกรณ์ป้องกันเหตุอัคคีภัย					
6	ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	6.1 บริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	1) บริเวณโรงเรียนที่สังกัดเทศบาล					
	2) บริเวณสำนักงานเทศบาล					
	3) บริเวณแยกเฉพาะศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	6.2 ลักษณะพื้นที่ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	1) บริเวณศูนย์กลางของการคมนาคม สะดวกในการเดินทาง					
	2) บริเวณไม่ควรอยู่ใกล้อาคารสูง					
	3) มีบริเวณกว้างขวาง					
	4) อยู่ห่างจากเสียงรบกวน					
	5) เป็นเอกเทศสามารถขยายหรือต่อเติมได้					
7	ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	7.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่					
	1) ห้องเตรียมงาน					
	2) ห้องเอนกประสงค์					
	3) ห้องที่ใช้ศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคล					
	4) ห้องพักผ่อน					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	5) ห้องเก็บอุปกรณ์					
	7.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง					
	1) ระบบปรับอากาศ					
	2) ระบบไฟฟ้า					
	3) ระบบเสียง					
	7.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ					
	1) ลิฟต์ขนของ					
	2) รถขนของ					
	3) เครื่องมือสื่อสาร					

ตอนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งและการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
เรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความสอดคล้อง

เรื่อง ความต้องการศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ของครูปฐมวัยสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย นางสาวอุไรรัตน์ นุริตานนท์

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาข้อคำถามสำหรับการวิจัย
แต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1
  2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0
  3. ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้อง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง -1
- และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
1	ความต้องการด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	1.1 ด้านกรอบแนวคิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	1.1.1 ปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	1) พัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	2) พัฒนาครูปฐมวัย ให้เป็นครูมืออาชีพด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	3) พัฒนาสื่อการสอนและครูปฐมวัยให้มีคุณภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	1.1.2 วิสัยทัศน์ของครูศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
1) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยจัดหา คัดเลือกและผลิตสื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย				1	
2) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัยทำการศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเพื่อให้ครูปฐมวัยเป็นครูมืออาชีพ				0.67	

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	3) มุ่งเน้นให้ครูปฐมวัย ศึกษาค้นคว้า นำสื่อ กิจกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
1.1.3 ภาระงานของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
	1) เสริมสร้างครูปฐมวัย ใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อ พัฒนากิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	2) เสริมสร้างครูปฐมวัยได้ศึกษาวิจัยด้านกิจกรรม เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย นำผลงานมาพัฒนาเด็ก ปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัย				0.67
	3) เสริมสร้างให้ครูปฐมวัย นำสื่อ กิจกรรมและ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาด้านกิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
1.2 ด้านโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
1.2.1 ฝ่ายบริหาร					
	1) งานบุคคล				1
	2) งานการเงิน				1
	3) งานธุรการ				1
1.2.2 ฝ่ายวิชาการ					
	1) งานด้านการจัดหาสื่อ				1
	2) งานด้านการผลิตสื่อ				1
	3) งานด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอนด้าน กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	4) งานด้านการให้การฝึกอบรมด้านกิจกรรม เสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	5) งานด้านการวิจัยและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้าง พัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	6) งานด้านประเมินและติดตามผล				1
1.2.3 ฝ่ายบริการ					
	1) งานบริการ				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	2) งานพัสดุ				1
	3) งานประชาสัมพันธ์				1
	1.3 ด้านบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	1.3.1 ฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	1) หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง				1
	2) หัวหน้าฝ่าย				1
	3) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป				0.67
	4) พนักงานธุรการ				1
	5) เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล				0.67
	1.3.2 ฝ่ายวิชาการ				
	1) วิทยากรด้านปฐมวัย				1
	2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	1.3.3 ฝ่ายบริการ				
	1) บรรณารักษ์				1
	2) พนักงานห้องสมุด				1
	3) นักวิชาการคอมพิวเตอร์				1
	1.3.4 ฝ่ายผลิตสื่อและจัดหา				
	1) นักวิชาการโสตทัศนศึกษา				1
	2) นักวิชาการช่างศิลป์				1
	3) นายช่างอิเล็กทรอนิกส์				0.67
	4) ช่างภาพ				0.67
2	ความต้องการด้านวิชาการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	2.1 ด้านการเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ของครูระดับปฐมวัย				
	1) พัฒนาครูปฐมวัยโดยจัดการฝึกอบรม				1
	2) พัฒนาครูปฐมวัยโดยการศึกษาดูงานและเข้าร่วมประชุมสัมมนา				1
	3) พัฒนาครูโดยการวิจัย ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมด้านกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	4) พัฒนาครูปฐมวัยโดยการเผยแพร่ความรู้ด้านสื่อเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				0.67
	2.2 ด้านการวิจัยและประเมินสื่อทางด้านปฐมวัย 2.2.1 ด้านการวิจัย				
	1) รวบรวมข้อมูลด้านงานวิจัย				1
	2) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานวิจัย				0.67
	3) ศึกษาวิจัยด้านสื่อตามความต้องการของครูปฐมวัย				1
	4) ให้การสนับสนุนทุนการวิจัย				0.67
	5) เผยแพร่ผลงานการวิจัย				1
	2.2.2 ด้านการประเมิน				
	1) การประเมินการฝึกอบรม				1
	2) การประเมินด้านการวิจัยและพัฒนาสื่อ				1
	3) การประเมินด้านการผลิตสื่อ				1
	4) การประเมินด้านการใช้สื่อ				1
3	ความต้องการด้านการบริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	3.1 การบริการจัดหาและผลิตสื่อใหม่				
	1) จัดหาและผลิตทุกเดือน				1
	2) จัดหาและผลิตสื่อทุกภาคเรียน				1
	3) จัดหาและผลิตสื่อทุกปีการศึกษา				1
	3.2 การบริการยืมสื่อ				
	1) ครึ่งละ 1 ชั้น				1
	2) ครึ่งละ 2 ชั้น				1
	3) ครึ่งละ 3 ชั้น				1
	3.3 ระยะเวลาในการยืมสื่อ				
	1) จำนวน 5 วัน				1
	2) จำนวน 7 วัน				1
	3) จำนวน 10 วัน				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	3.4 บริการตอบคำถามและค้นคว้า				
	1) บริการช่วยค้นคว้าหาคำตอบ				1
	2) บริการตอบคำถามทางโทรศัพท์				1
	3) บริการตอบคำถามทางไปรษณีย์				1
	4) บริการตอบคำถามทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์				1
	5) บริการตอบคำถามบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต				1
	3.5 บริการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง				
	1) ให้บริการแนะนำเกี่ยวกับสื่อ				1
	2) ให้บริการสอนใช้สื่อ				1
	3) ให้บริการค้นหาสื่อ				1
	4) ให้บริการเลือกสื่อ				1
4	ความต้องการด้านประเภทของสื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	4.1 สื่อสิ่งพิมพ์				
	1) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย				1
	2) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย				1
	3) แนวการจัดกิจกรรม(แผนการสอน)				1
	4) วารสาร				1
	5) จุลสาร				1
	6) รายงานการวิจัย				1
	7) บทความเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย				1
	8) หนังสืออ้างอิง				1
	4.2 สื่อโสตทัศน์				
	1) บัตรคำ				1
	2) รูปภาพ				1
	3) ภาพเคลื่อนไหว				1
	4) สไลด์				0.67
	5) แผ่นใส				0.67
	6) ซีดีเสียง วีซีดี และดีวีดี				1
	7) วัสดุจริง				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	8) แบบจำลอง				1
4.3 สื่อประสม					
	1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้				1
	2) ชุดการสอนรายบุคคล				1
	3) ชุดการสอนรายกลุ่ม				1
4.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
	1) CAI				1
	2) E-book				1
	3) E-training				1
	4) E-learning				1
4.5 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์					
4.5.1 มุมหนังสือ					
	1) นิทาน				1
	2) หนังสือสามมิติ				1
	3) หนังสือการ์ตูน				1
	4) บล็อก				0.67
4.5.2 มุมบทบาทสมมติ					
	1) ชุดเครื่องครัว				1
	2) ชุดสำหรับเด็กอ่อน				1
	3) ชุดเครื่องเรือนจำลอง				1
	4) ชุดเครื่องใช้				0.67
	5) เครื่องแต่งกาย				1
	6) หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หุ่นสวมศีรษะ หุ่นไม้ หุ่นชัก				1
4.5.3 มุมวิทยาศาสตร์					
	1) มุมสิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต				1
	2) มุมชีวิตกับสิ่งแวดล้อม				1
	3) มุมสารและสมบัติของสาร				1
	4) มุมแรงและการเคลื่อนที่				1
	5) มุมพลังงาน				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	6) มุมกระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก				1
	7) มุมดาราศาสตร์และอวกาศ				1
4.6 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์					
4.6.1 วัสดุขีดเขียนสร้างภาพ					
	1) พู่กัน				1
	2) แผ่นรองวาดภาพ				1
	3) กระดาษขาหยั่ง				1
	4) จานสี				1
4.6.2 วัสดุสำหรับงานพิมพ์					
	1) แม่พิมพ์				1
	2) วัสดุสำหรับพิมพ์				0.67
4.6.3 วัสดุสำหรับงานประดิษฐ์					
	1) กรรไกร				1
	2) กระดาษสีต่างๆ				1
	3) อุปกรณ์การปั้น				0.67
4.7 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทวัสดุและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
4.7.1 เครื่องดนตรี					
	1) ระฆังเล็กสามเหลี่ยม				1
	2) ลูกแซค				1
	3) ฉิ่งฉาบ				1
	4) กรับไม้				1
	5) กลองเล็ก				1
	6) แทมบลูลิน				1
4.7.2 วัสดุประกอบการเคลื่อนไหว					
	1) เชือก				1
	2) ริบบิ้นผ้า				1
	3) ฮูลาฮูป				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	4) ยางยืด				1
	5) ลูกบอล				1
	6) ห่วงโหน เชือก ชิงช้าไม้ ชิงช้าयरรถยนต์				1
	8) ลูกเทนนิส ห่วงยาง โบว์ลิ่ง ปาเป้าโยนห่วงใส่หลัก				1
	4.8 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์				
	4.8.1 สื่อสิ่งพิมพ์				
	1) หนังสือสารานุกรม				1
	2) หนังสืออ้างอิง				1
	4.8.2 สื่อโสตทัศน				
	1) กระดานสำลี				1
	2) กระดานแม่เหล็ก				1
	3) กระเป่าผนัง				1
	4.8.3 ห้องกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	1) ห้องกิจกรรมฝึกภาษาการเล่าเรื่อง				1
	2) ห้องกิจกรรมเพื่อสาธิตและทดลอง				1
	3) ห้องกิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ				1
	4) ห้องกิจกรรมดนตรีและเพลง				1
	4.9 สื่อเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยประเภทอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมเกมการศึกษา				
	1) เกมจับคู่ภาพ				1
	2) เกมภาพตัดต่อ				1
	3) เกมโดมิโน				1
	4) เกมเรียงลำดับ				1
	5) เกมจัดหมวดหมู่				1
	6) เกมสังเกตรายละเอียดของภาพหรือลอตโต				1
	7) เกมเรียงลำดับอนุกรม				1
	8) เกมหาความสัมพันธ์แบบอุปมาอุปไมย				1
	9) เกมพื้นฐานการบวก				1
	10) เกมจับคู่แบบตารางสัญลักษณ์				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
5	ความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	5.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง				
	1) มีการจัดสวน ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ รอบๆ บริเวณ				1
	2) มีโต๊ะ เก้าอี้ เพื่อให้ผู้ใช้บริการพักผ่อนรอบๆ บริเวณ				1
	3) มีสถานที่สำหรับจอดยานพาหนะอย่างเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ				1
	4) มีโรงอาหารสำหรับให้บริการ				0.67
	5) มีระบบการกำจัดขยะ อย่างถูกสุขลักษณะ				1
	6) มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายนอกอาคารอย่างเพียงพอ				1
	5.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง				
	1) มีพื้นที่ว่างสำหรับจัดนิทรรศการ				1
	2) มีการจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				1
	3) มีแสงสว่างเพียงพอ				1
	4) อากาศถ่ายเทได้สะดวก				1
	5) มีห้องพักรับรองสำหรับผู้มาใช้บริการ				1
	6) มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับบริการภายในอาคารอย่างเพียงพอ				1
	7) มีระบบเครื่องปรับอากาศ				0.67
	8) มีห้องสำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น				1
	9) มีระบบการรักษาความปลอดภัยและอุปกรณ์ป้องกันเหตุอัคคีภัย				1
	6	ความต้องการด้านสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย			
6.1 บริเวณที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
1) บริเวณโรงเรียนที่สังกัดเทศบาล					1
	2) บริเวณสำนักงานเทศบาล				1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย
		+1	0	-1	
	3) บริเวณแยกเฉพาะศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง				1
	6.2 ลักษณะพื้นที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง				
	1) บริเวณศูนย์กลางของการคมนาคม สะดวกในการเดินทาง				1
	2) บริเวณไม่ควรอยู่ใกล้อาคารสูง				1
	3) มีบริเวณกว้างขวาง				1
	4) อยู่ห่างจากเสียงรบกวน				1
	5) เป็นเอกเทศสามารถขยายหรือต่อเติมได้				0.67
7	ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
	7.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่				
	1) ห้องเตรียมงาน				1
	2) ห้องเอนกประสงค์				1
	3) ห้องที่ใช้ศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคล				1
	4) ห้องพักผ่อน				0.67
	5) ห้องเก็บอุปกรณ์				1
	7.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อมของห้อง				
	1) ระบบปรับอากาศ				1
	2) ระบบไฟฟ้า				1
	3) ระบบเสียง				1
	7.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือ				
	1) ลิฟต์ขนของ				0.67
	2) รถขนของ				1
	3) เครื่องมือสื่อสาร				1

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวอุไรรัตน์ นุริदानนท์
วัน เดือน ปีเกิด	18 มกราคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	ค.บ. ครุศาสตร์บัณฑิต (เอกคหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2538
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	ครู ค.ศ. 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม

